

DIVALD KÁROLY
FÉNYKÉP-MŰTERME
BUDAPESTEN.

Kossuth Lajos-utca 12. szám,
(a nemzeti kaszinóval szemben).

Ajánlja műtermét mindennemű fölvételekre legna-
gyobb formátumig. Külön műsorszorosító osztály.

Heliogravure, Autotypia,
Fototypia, Fénynyomat.

Telefon összekötötés. 7544

A női szépség

emelésére, tökéletesítésére és fen-
tartására legkiválóbb, teljesen ár-
talmas, vegyíztéta és zsírmen-
tes készítmény a 7502

Margit Crème.

Rövid idő alatt szüntet szeplőt,
májfoltot, pattanást, bőrtájkát (mit-
tesser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat
és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tüde bájos
arcszínét kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint.
Margit hölgyor 60 kr., 3 színben. Margit szappan
35 kr. Margit fogpép (Zahnpaste) 50 kr.
Készítő FÖLDES gyógyszerháza,
Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
Főraktár: Török József gyógyszerháza, Budapest
Király-utca 12.

**„A világ legjobb sámfája“
FÖLDVÁRY IMRE**
férfi divat és fehérmű
raktárában
Budapest, IV., Koryonaher-
czeg-utca 11. sz. és VIII.,
Kerepesi-út 9. 7578
Férfi ingek, Jäger-árúk,
vadász és sport-czikkek dús
választékban kaphatók.
Kestyük és Nyakkendők.

Kwizda Fluidja
A gígyó
védejgygel.
Négy jóhírű diati-
kus cosmeticus szer
(bedörzöfőstő) az
emberi test izmal-
táira és inaknak erősi-
tőstőre.
1/2 palackz
ára 1 frt.
Csakis a fenti védjegyes a valódi. — Kapható minden gyógyszerár-
tárban. — Főraktár:
Kreispöthcke, Kornenburg (Bécs mellett).
A név, rajz egy és oszmagolás törvényesen védett. 7639

BEM és PETŐFI
Nagy körkép a szabadságharczából
Festette: Vágó, Styka, Spányi. 7620
Látható reggel 9 óratól. Este villámos fényvel.
Aréna-út 70. Városliget. — Belpődj 50 kr.

Grieder selyemkelméi
jótállólével mellett a legjobbak, a viselésben elpusztíthatatlanok,
mert festésük a legzolidabb. Gyönyörű ujdonságokban köve-
tellen beviselési forrás igazi árakon, partió és vámmen-
tesen a hátsó szállítás. Milyen színekből készítenek Ön mintákat?
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
királyi szállítók
selyemkelmegyárak szövetsége Zürich. 7376

**Köhögés, rekedség és el-
nyalkásodás ellen**
legjobb hatású szer a
RÉTHY-féle pemeletfü-czukorka,
mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható min-
den gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr., 5 doboz-
zal 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld 7364

Réthy Béla
gyógyszerész Békés-Csabán.
Csak akkor valódi, ha minden
doboz fenekén aláírásom látható.

Üdvös tanács.
Köhögésnél, rekedségnél, a torok és légzési szervek mű-
ködési zavaráinál Egger biztos hatású
MELLPASZTILLÁI
veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadoz 25 kr.)
A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásúak
bizonyítanak 7630
Egger Szóda-Pasztillái.
(1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerár-
tárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon:
„Nádor“-gyógyszertár Budapest, Váci-kört 17. sz.

VASÁRNAPI UJSÁG

14. SZÁM. 1898.

BUDAPEST, ÁPRILIS 3.

45. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt 1 félévre — 6 *
Csepán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 8 frt
félévre — 4 *
Csepán a POLITIKAI UJDONSÁGOK { egész évre 5 —
félévre — 2.50
Külföldi előfizetőknek a postai
meghatározott vidéki is csatolandó.

A FELVIDÉK HÍMZŐ HÁZI IPARA.*

Irta gr. Z. S.

MIDŐN A POZSONYVIDÉKI hímző házi iparról
akarunk szólni, mindenk előtt hálásan
kell megemlékeznünk Izabella főhercegnő
ő cs. és kir. Fenségéről, ki mióta elfogadta a
hímző házi ipar védnökségét, szakadatlanul fá-
radozik érdekében, valódi lelkesedéssel karolván
fel az ügyet.

Kezdeményezésére Pozsony és vidéke hímző
házi iparának támogatására nőegyesület alakult,
mely ma «az Izabella hímző házi ipar-egylet»
nevet viseli és melynek nemcsak védnöksége, de
szervezője, lelke, éltető ereje a főhercegnő.

Ez egylet elnökéül herceg Pálffy Miklósné,
helyettes elnökéül gróf Esterházy Mihályné,
alelnökéül dr. Tauscher Béláné, pénztárnokul
Palugyay József, titkárul dr. Samarjay Emil
választottak meg.

Az egylet működési terül Pozsony-, Nyitra-
és Trencsénmegye tüzetett ki. Czéljai a kö-
vetkezők:

- 1. Munkát közvetíteni, megrendelőket, világ-
piacot szerezni a hímző házi ipar termékeinek,
érvényre juttatni a felvidék nőinek ügyességét,
sajátos izlését a hímzésben; a nép e kincsét érté-
kesíteni a nép javára.
- 2. A vidéken divó hímzések nemzeties jellegé-
nek fentartása, a mit egyes községek különleges
stíljének megismerése és hímzett minták által

* Ez érdekes cikket a «Vasárnapi Ujság» számára
már régebben megírta szerzője, a ki maga is igen
tevékeny részt vesz a pozsonyvidéki házi ipar támo-
gatásában és fejlesztésében. A cikkhez tartozó képek
elkészítése azonban hosszabb időt kívánván, csak
most kerülhetett sor a közlésre. Közben szomorú
csapás érte a házi iparegylet védnöknője, Izabella
főhercegnő családját, egyik leánya, Natália főher-
cegnő elhínytával, kinek alakja szintén ott lát-
ható azon csoportképen, mely Izabella főhercegnőt
leányaival együtt pozsonyvidéki czifferi hímzett ruhák-
ban ábrázolja.
Szerk.

** Magán úton történt összeírások alapján eddig
már csak Pozsonymegyében ötvenhat községben közel
kilencszáz hímzőnőt ismerünk.

*** A czifferi népviselet századok előtt is már gaz-
dagságával tűnhetett fel. Béli Mátyás, ki ezelőtt másfél
századdal írta a «Notitia Hungarica»-ját, már ebben
említi, hogy Cziffer régi neve *Czifra* volt. Béli M. ko-
rában népessége részben magyar, részben tót. Ma is
a Kupkovic és Hlavati nevek mellett olyan magyar
hangzású neveket találunk, mint Harsányi és Keozeghy.

Krisztina főhercegnő. Mária Anna főhercegnő.

Izabella főhercegeasszony. Henriette főhercegnő.
Gabriella főhercegnő. Izabella főhercegnő. Natália főhercegnő.
IZABELLA FŐHERCEGEASSZONY LEÁNYAIVAL. (Czifferi hímzett ruhákban.)

Selyemkelmé ujdonságok
SZÉNÁSY, HOFFMANN ÉS TÁRSA
selyemáruháza
BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCZA 4. 7648

Lyoni és párisi selyemkelmé-ujdonságaink dús választékban megérkeztek. — Ezek közül felemlítjük a következőket:
Travers minden színben és kivitelben,
Schottisch selymek a legujabb színekből,
moiré imperial,
moiré incriste,
Valamint foulards és pongis a legujabb mintákban. — Selyemkelmé ujdonságaink árai 1 frt 15 krtól
feljebb. Foulardés pongis ujdonságaink árai 58 krtól feljebb.

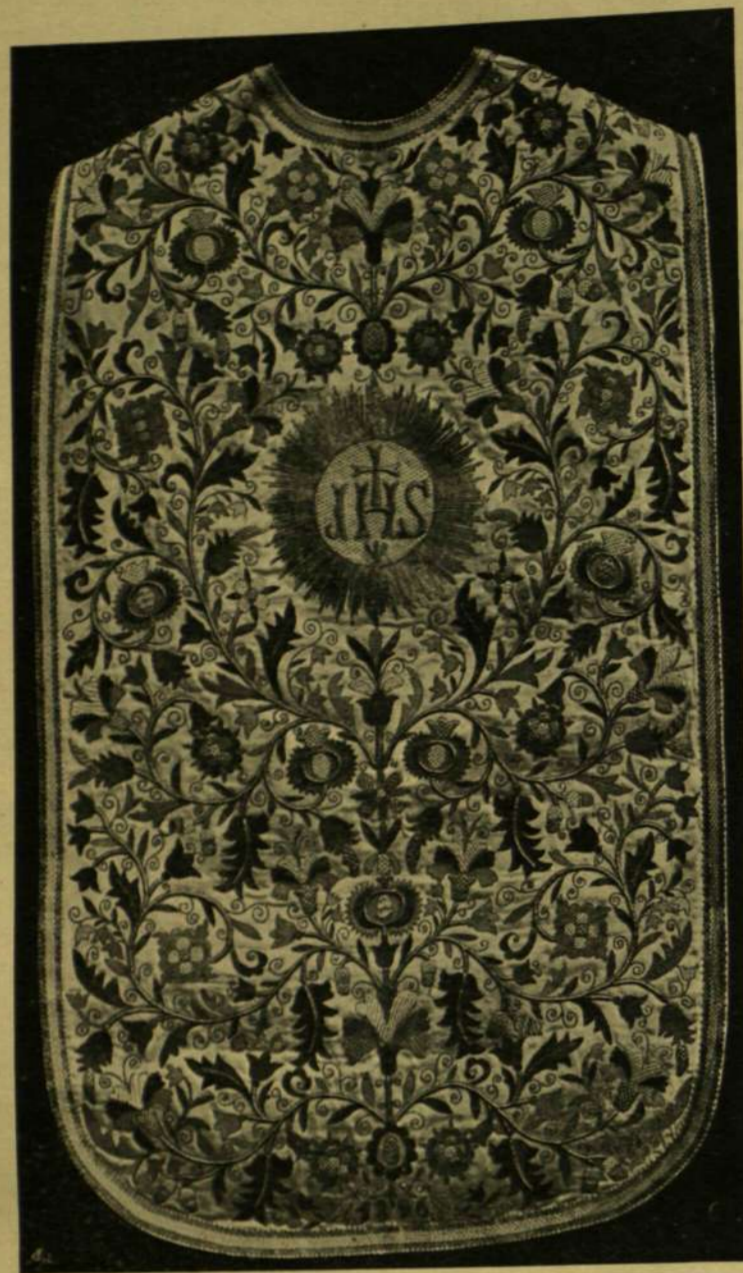
Allamilag kezezményezett gőzerőre berendezett első magyar
Torony-óra-gyár 7615
Mayer Károly L. utóda Müller János Budapest VII.
Kazinczy-utca 3. sz. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve

PARFÜMERIE LOHSE
Edelveilchen
a legpompásabb ibolyaillat, hasonló a frissen leszakasztott
ibolyához: illatszert — szappant — arczpört — piperevizet
brillantínt — illatpárnát.
Gustav Lohse, BERLIN W.
45/46 Jägerstrasse 45/46
kir. udvari szállító.
Kapható valamennyi illatszert, diszkrét, gyógyszerészet-
és gyógyszerárban, valamint minden fodrászüzletben Ausztria-
Magyarországon.

A modern vegyészeti hatalmas hala-
dása és az ebből származó szám-
talan cosmeticus készítmények sem
voltak képesek a 30 éven át bevált
Dr. Lengiel Frigyes-féle
Nyirfabalzsamot
elnyomni, a legjobb bizonyíték tehát, hogy itt egy valódi,
a természet által nyújtott szépitőszerről van szó. Ezen
nyirfabalzsam egy sajátos 30 évi gyakorlati vegyi
eljárás alapján preparáltak és csak azután jön forga-
lomba. Ezen folyadék hatására, hogy a bőr felső ré-
szét lassankint lehántja és az által az alsó ré-
szét bőr fiatal színben és üdőségben jön nap-
világra, megszüntet mindennemű kiütést, szeplőt,
vörös foltokat és anyafoltokat, simítja a ránc-
osbort és a himlőhelyeket lassankint teljesen
elozlatja és az arcbőrnek tüde és egészséges
színt kölcsönöz.
Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.
A nyirfabalzsam hatásának támogatására Dr. Lengiel
Frigyes-féle 7466
Benzoe szappan
ajánlatos. Egy darab ára 60 és 35 kr. Raktárban minden
jobb gyógyszerárban. Főraktár Magyarország részére Török
József gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12.

MATTONI FÉLÉ
GIÉSSHÜBLER
Még csak rövid ideig!
Pestty társaság körkép palotájában
Városliget 7368
Krisztus a keresztfán
és Jeruzsálem
óriási körkép. Látható
reggel 9 óratól este 4 óráig.
Az esti órákban villanyvilágításnál.
Belpődj 50 kr.
Gyermekjegy 30 krajczár.

A MÁTYÁS-TEPLOMBAN LEVŐ FEHÉR ATLASZ CASULA, MELYET A CZIFFER KÖZSÉGBELI NŐK HÍMEZTEK.

rom megyében gyűjtött, régi hímzést, melyek ma is tulajdonában vannak és a czifferi intézetben mintakul szolgálnak. Czifferen eleinte egy pozsonyi kereskedő részére dolgoztatott, kit a kereskedelmi miniszter bizott volt meg a hímzés és csipkeverés házi ipari fejlesztésével, mig nem 1894-ben a kormány által kinevezett házi ipar bizottság vállalta el a feladatot.

Izabella főhercegnő Ó Fensége már 1893-ban tett nagyobb megrendeléseket a czifferi intézetben és küldött értékes munkákat Bécsbe, Párisba, Brüsszelbe, Madridba, ily módon is akarván ismertetni a külfölddel a honi hímzéseket. Gyermeküket pedig házi ipar hímzési ruhákban járatta.

A megrendelési könyvben Ó Fensége Erzsébet királyné nevével kívül ott látjuk már a spanyol királyné, Erzsébet főhercegnő, Mária Terézia főhercegnő, d'Oultremont gróf (Brüsszel), Beaufort hercegné (Páris), Alba hercegné (Madrid) neveit is.

Alig alakult meg az egyet, mely átvette a czifferi iskolát, azonnal az ezredévi kiállításra kellett készülnie. Részint régi minták után, de nagyrészt Hollósy Mária rajzai szerint készültek el a dísz tárgyak. Rövid volt az idő, de serényen folyt a munka 1895—96. év telén s még a tavasszal is, midőn már a nap melegen beragyogott az ablakokon, ott ültek a keretre feszített munka mellett a keszkenyös hímzőnők és sietve öltöztették az arany- és selyemszálát, s Hollósy Mária sürgetve, oktatta járt egyik-től a másikhoz, a czifferi intézet alacsony terében, pedig a munkásnők kezdtek sovár

tekinteteket vetni kifelé, mert ilyenkor már kinn a mezőn a helyők. Sokan kétkedtek, kik a kiállításra a kézi munkákat szemlélték, vajjon lehetséges-e, hogy ezen, a műhímzést megközelítő darabokat oly kezek végezték, melyeknek rendes foglalkozása a földművelés.

E tárgyak közül legyen felemlítve itt

1. azon casula, melyen fehér atlasz alapon színes selyemmel, arannyal és ezüsttel régi magyar motívumok vannak hímzve, s melynek belésén a következő hímzett felírás olvasható:

I. Ferencz József és Erzsébet
ő cs. és kir. Felségöknek
hűdolatául
az ezredévi ünnep emlékére
az «Izabella hímző-egylet» Pozsonymegyében.

Hímzettek a Cziffer községbeli nők
Rempé-hollósy Hollósy Mária vezetésével.

E casula most a Mátyás-templomban van.

2. Az ollárterítő, Izabella főhercegnő ajánlása a király és királyné Ó Felségöknek. Ez vásznon elefántesont színű, nyitott selyemmel kivarrt, áttört remek munka, mely szintén a Mátyás-templomban van elhelyezve.

3. A sárga selyemmel hímzett ollárterítő, mely Pálffy hercegné tulajdona, annál érdekesebb, mert egészen magyar gyártmányokból készült, honi vásznon, honi selyemmel és arannyal hímzve, az eredeti czifferi minta pedig egészen az ott divó népies technika szerint van kidolgozva.

4. Karszék (Ferencz Ferdinánd főhercegtulajdona), melynek színes selyem hímzését Hollósy

Mária egy régi trenesémgyei, Bán községbeli fejkötő motívumjai után állította össze.

5. Két blouse, melyek közül az egyik selyemhímzés, a másik pamuthímzés túllón, szintén a modern népies mintát és technikát mutatta be, szabatos és finom kivitelben, divatcikkre alkalmazva.

Feltűnő szépek voltak a csipkék is, melyek régi minták utánzatai.

Az iparművészeti társulatnak az üllői-úti muzeumban rendezett 1897. karácsonyi látatán ismét sikerrel vett részt az Izabella-egylet.

Jelenleg az egyetnek a czifferi intézetet kívül még két iskolája van, a zavari, mely 60 munkásnőt foglalkoztat és a lopassói Nyitramegyében, azonkívül egy boltja is van Pozsonyban.

II.

Népünk eredeti izlésnyilvánulása a minták gazdag és változatos gyűjteményét tárja elénk hímzéseiben.

Nem kutatom tudományosan, hogy mily eredetűek a rajzokban és díszítményekben ismétlődő motívumok; eme stilizált virágok emlékét Keletnek köszönhetik-e magyar őseink; mit hozott közéjük a nemes olasz renaissance; mi tiszta szláv eredetű a változatos alakokból és csoportosításokból?

Hivatottabb tollra bízom a komolyabb tanulmányt. Nem botanizálok, csak a kertben, mezőn járok és szedem a virágot. Valódi virágos kert vidékünk hímzésvilága. Itt téli fagyos napok alatt számtalan tulipán, szegfű, hajlott kalász és rózsakel a gyolcsos, pamut, selyem vagy arany szálból, szorgos ügyes kezek alatt, melyek pedig csak az imént tették félre az ásót és kapát.

Ha kérdenők a sok üde arczot, mely minden faluban a hímző ráma felé hajol, hogy honnan vette ezt vagy azt a hímzés-alakot, elnevetné magát a munkásnő, s elmondaná, hogy tulipán ez s a kertben terem, a kalász, a búzaszál künn a mezőn, az alma majd ősszel a fán piroslik, azt is levarrta már gyakran, de nem ő maga gondolta ám ki, hogyan, hanem anyjától tanulta mesterségét s az ismét anyjától és így tovább.

Minden faluban van egy-két anyóka, azok felrajzolják nekik a legszebb mustrákat, csak-hogy majdnem minden község másképp fogja fel és hímezi ugyanazt a virágot. Más a rózska, a tulipán Czifferen, más a felórányira fekvő Csatajon; különbözik ezektől az, mely Nyitra- és Trenesémgyében terem. Értem azt, mely a kötény szélen díszlik vagy a fejkötőn.

Eltérők egymástól egyes vidékek mintái, melyekben szív, váza, kapocs mellett a fenyőágat, nem egy erdei virágot, szőlőt, aztán madarat, szarvast ösmerünk fel, gyakran fordul elő a két-fejű sas is; de különböznek egymástól a kidolgozás módja által is.

Egyes falvakban divó munka-nemeket sorolok itt elő:

Sűrű arany szállal ölti papírból kivágott mintáját díszül fejkötőjére a czifferi menyecske, ingujjra, galléra a leány, selyemmel a kötényen, fehér pamuttal fátolszerű túllkendőjén és rácsot készít a virágok szirmai közé, akárcsak csipke volna. Az ünnepnap ingujj az arany mellett sárga selyemmel van hímezve, piros pamuttal vagy kézzel a köznap; a legénynél vörösen van subrikálva a hétköznapi, feketén az ünneplő.

A czifferi minta nem színezett, a német-gurabi erősen stilizált, de tarkított, sűrűn varrva, mintha szöve volna, akár pamuttal, akár selyemmel készül, szálvarrással vegyítve. A sötéték vászonnakötény tarka, pamuttal hímzett széle olyan, mintha tulipántos láda festett díszje volna.

Tót-Gurab népe renaissance virágokat alkalmaz, mosható arannyal laposan ölti, körül-

Fejkötő-rész. Czifferi arany hímzés.

Fejkötő-rész. Czifferi arany hímzés.

varrja színes selyemmel; a munkához horgolót használnak.

Nyitramegyében Podolán egészen eltérő az izlés; sáfrány- és narancssárga az uralkodó szín. Legáltalánosabb munka a subrikált, ezt csak-nem minden asszony, leány tudja készíteni; ingujjon, lepedőn ott van a hímzés mellett a subrikált szél.

Az «à jour» szegélyt «mesterké»-nek hívják és számos izléses változatban készítik.

Lopassó vidékén, Nyitramegyében az erdélyi varrottashoz hasonló készítenek elhagyott, szegényes falvakban, melyek pedig az erdélyi varrottasnak híret se hallották.

Végig járva a falvakon, újabb és újabb mintát, rajzot találunk.

Tán ezekre megy a hímzőnők száma. Nagy-részt csak izlésők adta szorgalmukból dolgoznak téli hónapokban, saját otthonuk díszére, pipere-re.

Helyenként a szegénység arra készíti őket, hogy potom áron is dolgoznak kereskedőknek, néha csak tíz krajczár napi keresetért.

Mások, jobb módú falvakból is, Nagyszombatba vagy a galgözei vásárra viszik készítményüket, más út-módot nem találva kézimunkájuk értékesítésére.

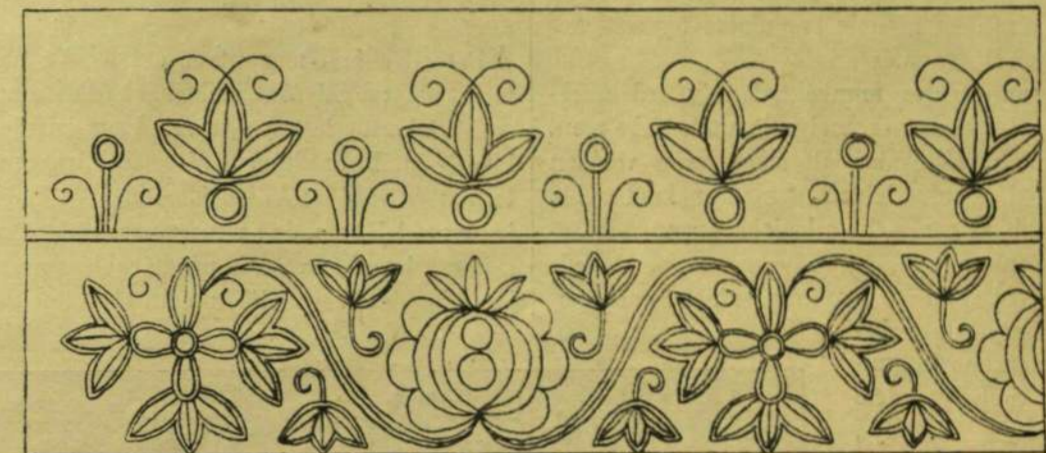
A felvidék gazdasági viszonyai olyanok, hogy a nők rendszeren részt vesznek a mezei munkában; felfogásuk az, hogy a hímzés csak téli foglalkozás; nemcsak azért, mert nyáron többet keresnek aratásnál s a kapával, mint tújjokkal, hanem azért is, mert tudják, hogy egész éven át a ráma fölé hajolva, egészségüket és szemüket elrontanák; s midőn beköszönt a tavasz és nyár, élvezni akarják a szabad eget és végezni a testet edző munkát. Így fogja föl a dolgot e józanul gondolkozó nép.

Télen sok kéz nyúl a hímzőráma után és szorul e mellékeresetre a szegény vidékeken.

A hímző házi ipar felvirágzása számtalan szerény otthon jólétét jelentené. Oly évszakban, midőn a mezei munka szünetel, az aratás adta kereset fogytán van, jól esnek azon fillérek, melyeket a házi ipar nyújt, s melegebben lobog fel a ház tüze és fénylőbben világít a lámpa mécse, mely körül szorgosan varrva ül a család asszonynepe. Szorosabban fűzi egymáshoz a család tagjait ezen otthoni foglalkozás; nem kell szolgálni menni a szegény serdülő leánykának, megkeresheti tújjéval azon pár fo-

Német-gurabi selyem és arany hímzés (Pozsonymegye).

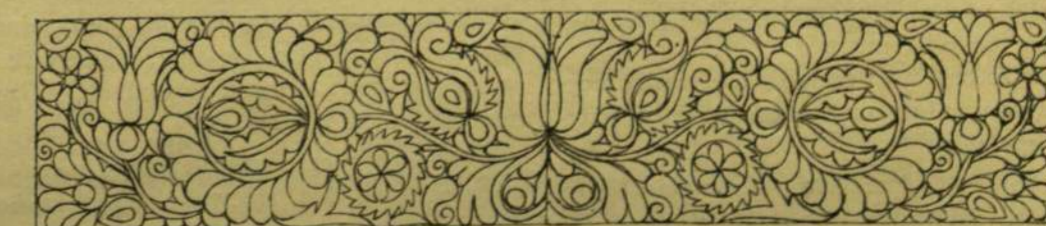
Felső-lésztkői régi minta (Trenesémgye).

Német-gurabi selyem vagy pamut hímzés kötényen.

Tót-gurabi hímzés.

Német-gurabi selyem és pamut hímzés.

Tót-gurabi selyem és arany hímzés.

rintot, melyért különben eselédnek szegődnek a városba.

Sajnos, sok helyt kiveszőben volt és van a himző házi ipar. A népviselet elvárosiasodik, az izlés romlik, silány anyaggal készülnek a himzések; némely vidéken, hol régen finom házi gyolcson, lenbatiszton szép selyemmel dolgoztak, ma rikitó színű gypottal, gyári pamutszövetvel elégesznek meg. De szerencsére helyenként, dacára a városok közellétének, bámulatos hűséggel őrzi meg viseletét a nép s öltözete disztiményének eredetiségét. Itt a művészet is tanulhat. A motívumok csoportosítása, a munka kivitele bámulatos ügyességre s gyakran finom izlésre vall.

A mai népies munkáknál még érdekesebbek a régi himzések, melyekben feledésbe ment technikát, változatos öltéseket, néha valóban művészi rajzokat lelünk, a modernekél szebb, enyhébb színezéssel s a legjobb anyag felhasználásával.

Nagyrészt finom gyolcson, színes finom spanyol selyemmel készülték ezen régi himzések, (melyek eredete és hazája Pozsony-, Trencsén- és Nyitra-megyéék), ritkán egy kis arany is vegyül a selyem közé, de gyakori az egészen fehér himzés is.

Ezen régi mintákat kötényeken, fejkötőkön, kendővegeken, ingujjakon találjuk, bámulva a szorgalmat, melylyel hihetőleg földművesnők a múlt század végén ruházatok részleteit készítették.*

A lapos himzés mellett ott van a „punto tirato”, az áttört munka (Durchbruch), mely selyemmel kivarrva egyike a legszebb, de egyúttal a legfárasztóbbabb kézimunkáknak.

Itt-ott lekötött figyelmünket egy-egy oly finom kivitelű darab, mely nyilván vagy templomi czélra készült s úri munkának kell tartanunk, vagy tán a Vág-völgy valamelyik várkastélyából került később valamely szerényebb otthonba.

A régi mintákat felhasználja az új házi ipar és általok nemesből, finomul a nélkül, hogy különleges jellegét veszítene.

A himző házi ipart fentartani, elvesztét megakadályozni anyai, mint megmenteni a népköltészet egy ágát.

A nép belé helyezi forma- és színérképét ép úgy, mint dalába költői és zenei felfogását. Ha czikornyássá lesz a dal, elromlik. Teljes romlatlan egyszerűségökben kell megőrizni a népies mintákat is.

* Legnagyobb ily régi himzés gyűjteménye Hollósy Máriának van, mely gyűjtemény több száz darabból áll. De e mellett Ö Fensége Izabella főhercegnő, hercegné Pálffy Miklósné, gróf Zichy Pálné, gróf Pálffy Józsefné, gróf Majláth Györgyné, öz. borostyánkői Weisz Tivadarné birtokában is vannak ily gyűjtemények régi himzések, melyeket oktatási és utánképzési célokra az egyleti intézetek rendelkezésére bocsátanak.

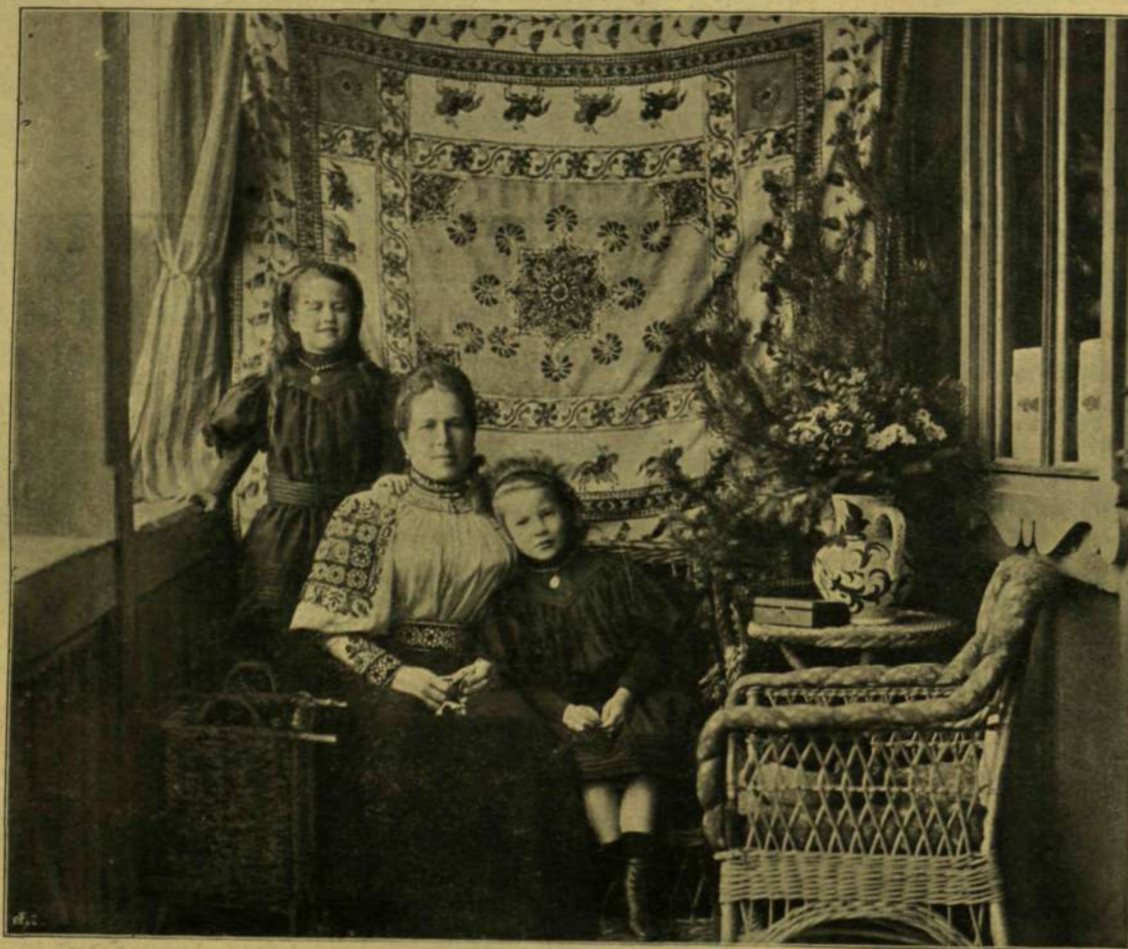
A köznapiság vas gereblyéjét végig húzni rajtuk annyi, mint elrontani.

Minden egyes vidéknek, községnek jellege megőrzendő. Az egyéni felfogás és törekvés teszi oly változatos s árasztja el sajátzerű varázsával ama szerény kezek készítetté himzéseket, melyeknek világpiacot szerezni az Izabella-egylet feladata.

SPANYOLORSZÁGI LEVELEK EGY TEKINTETES ÚRHOZ.

II.*

Barcellonában meguntam azt a sok halat, meg azokat a gályákat, melyeknek sokféle nemzetből kikerült legénysége mind ott zsvajog a kikötőben. Fölszedtem a sátorfát, s jegyet váltottam a vasúton Valenciába. Ezt én másutt is megeselekszem, de az még nem történt meg rajtam, hogy a vasúti pénztárnok a visszajáró pénzt csak feliben adta ki jó ezüstben,

IZABELLA FŐHERCEGASSZONY KÉT LEÁNYÁVAL, IZABELLA ÉS GABRIELLA FŐHERCEGNŐKKEL, HÁZI IPAR-EGYLETI HIMZÉSEKKEL DISZÍTETT SZOBÁJÁBAN.

a többi meg hamis pénz volt. De hát kárán tanul a magyar, s a derék spanyollal visszavétem hamis monétáit, még csak nem is haragudott érte. Ha valamikor spanyol földre vetődik a tekintetes úr, ne feledkezzék meg abbéli tanácsomról, hogy az ezüst pénzt mindig verje oda valami kemény táblához, mert itt az az igazság járja: „engem is csalnak, én meg másokat esalok, t. i. ha lehet.”

A vasúton megismerkedtem egy német vigécczel, meg két spanyol bőrkereskedővel. Amaz elmondta, hogy hol járt eddig, s mindenről véleményét mondott, míg utoljára kisült, hogy papirost árul. A két spanyol nem igen szólt, legföljebb az órájokat nézték, ugyanezt eselekedvén én is, hol ők igazították a magok óráját az enyémhez, hol én a magamét az övékéhez. Így azután csak eltelt az éjszaka s reggelre megpillantam az első félkezü valenciái köldüst.

* Az I. levél a „Vasárnapi Ujság” folyó évi 6-ik számában jelent meg.

Ne higgye a tekintetes úr, hogy vasúti kalandokkal akarom mulattatni, de ennek az elmondására szükség volt. Ugyanis Valenciában rosz a kövezet. Ezzel nem monok újat, de a tartana nevezetű kocsit csak Valenciában ismerik. Ez a gebe-vontatta jármű voltaképp taliga, igazában kétkerékű, fekete bőrrel bevont kordély, melyben négy embernek van helye. Valóságos szárazföldi ladik ez, melyben álmatlan éjszaka, német vigécz-beszéd után, rosz kövezetten mi-képen érzi magát egy jobbravaló magyar, azt a tekintetes úr az előbbieknél után immár értheti. A valenciái kocsisnak csak ostornyél van a kezében, ezzel szokta megbökni a szerencsétlen lovat, mely jeles állat minden öt lépés után meg-megáll. Vagy kétszáz böksé után végre czélt értem s egy „fonda” előtt kitették a szűrőmet. Ezen a néven nevezik itt t. i. a hőtelt.

Valencia a spanyol Toldi Miklósnak, a híres Cid el campeadornak (harcos úr), becsületos nevén Don Ruy de Vivarnak a székhelye. Érzem, hogy izléstelen dolog lenne, ha Valenciát, a mi Toldinkkal való hasonlatomat folytatván, spanyol Nagy-Szalontának mondanám. Pedig ez az egybevetés nem ütne ki mindenben Nagy-Szalonta hátrányára, mert emennek széles utcai jobban esnek az ember lelkének, mint Valencia szűk sikátorai, hová a nap sugara jóformán csak hálmi jár. Furesa egy érzés fogott el ezekben a velencei lagunákra emlékeztető utcákban: az Isten szabad levegőjét kívánta meg bennök a keresztény lélek. Meg van írva erről a városról, hogy sehol az arab uralom annyi nyomot nem hagyott, mint épen itt. A sors tréfált-e meg vele, nem tudom, de való igaz, hogy sehol annyi vörös hajú gyereket nem láttam, mint itt. De

azért nem akarok átalánosságban beszélni, mert bizony fekete ez a valenciái nép, parázs szemű, darázs derekú az asszony, a míg fiatal, — vasorrú bába pedig, ha megvénül. A nép embere erős, de nem formás. Annál satnyább az úri fajta. Szinte megesik az ember szíve, a mint az egyes közterekben megpillantja a játszadó úri csemetéket. Vékony lábszárú, halovány arczocsájú kis penészvirágok ezek, a kirkől bajos elhinni, hogy őseik valamikor nagyentesű lovagok voltak. Annál keményebb a vidéki népesség, melynek egy régi kiváltsága maradt még a hajdan korból.

Valencia és környéke a mi az esőzés dolgát illeti, legáldatlanabb, szárazságban szenvedő elasztott vidéke Spanyolországnak. Közéleben a Turia folyó ömlik a tengerbe. Már most a vidék legrégebb telepítvényesei, a karthagóiak és rómaiak, majd meg utánok az arabok úgy segítettek magukon, hogy a folyó vizét apró csatornába eresztvén, ezekkel öntötték a földeket. Ezekkel a csatornákkal végig hálózott területen az a főkérdés, hogy kiki elég vizet kapjon a

földjére s azért nagyon kell ügyelniök, nehogy a szomszéd valamiképen a maga földjére terelje a vizet. Ősidőktől fogva a föld népe a birtokosok közül egy vízi bírót választ magának, a ki maga mellé vesz néhány segédet s azokkal minden esőtörtökön a valenciái székesegyház „de los apóstoles” kapuja előtt törvényt ül. Ide jönnek a panaszos felek s a község jelenlétében szóval előadják panaszait. A bíróság ott helyben összeség, s miután alaposan latra vetette a felek dolgát, ugyanott nyomban kihirdeti az ítéletet. Főlebbezésnek nincs helye, a mit ez a tribunal de las aguas, vízi bíróság határoz, azt maga a király bíróság határoz, azt maga a király sem döntheti meg, abba nem elegendhetik semmiféle bíróság. Ez a bíróság soha egy sort sem nem ír, sem nem irat, törvényei (leyes) és szokásai (costumbres) apáról fiúra szállanak, s mindenki, a ki a huertán (az öntözött területen) lakik, könyv nélkül tudja azokat. Meg is esodáltam ezt az irigylésre méltó bíróságot s megkérdeztem az egyik ott lézengő kaputos embert, hogy hát mindig megnyugszik-e a vesztes fél az ítéletben?

— Bizony meg, — felelé, — mert különben bírságot fizet.

a híres bikaviadalokat. S azonkép eselekedtem, a mint gondoltam.

Egy kis feneket keritek ennek a bika-mulatságnak, mert a spanyol életnek erről a hirhéd vonásáról nem elég csak úgy átalánosságban beszélni.

A faragott istenek korában azok az afrikai pásztornépek úgy okoskodtak, hogy az az állat,

CZIFFERI HIMZŐ-MINTA-RAJZOLÓNŐK.

CZIFFERI ÉS NÉMET-GURABI HIMZŐNŐK.

Izabella főhercegnő fényképfelvételei.

— S ha nem akar fizetni? — kérdém.

— Akkor a kétszeresét fizeti, s meg is veszik rajta. Ez az ő kiváltságok. A mi parasztunk csak a maga fajtájabeli embernek hisz, eszébe sem jut, hogy az „aguas” dolgozó más ember is értsen, a kinek nincs hozzá köze.

Festő esetére méltó jelenet következett ezután. Egy fiatal parasztleány neméhez illő bőszölással magyarázta igazait egy fiatalabb legénnyel szemben, a ki alperes volt. A legényt elmarasztalták, ott nyomban lefizette a bírságot, azután kézenfogva a nyertes felet — bementek a templomba. Oda már nem követtem őket, hanem elgondolkozván azon, hogy az ember a spanyol parasztoktól is tanulhat egyet-mást, betértem a képek múzeumába.

Eszembe jutott aztán, hogy megnézem azokat

a melyikből hasznok van, az isten-féle lény, a melyik meg mérges, az az ördög. Ki venné tőlük rosz néven, hogy a bikát megtették istennek, s a mikor képvisők megformálták alakjokat, emberi ábrázatot adtak nekik. A hajdankornak vigécei: a föníciai kereskedők jóval Krisztus urunk előtt már elvetődtek spanyol földre s Afrikából oda került pásztor népek is áttelepedének gulyáikkal e rétekben dús területre. Nemrég Murcia városa közelében találtak ilyen bálvány képeket a régi föníciaiak korából, be is mutatom azt az emberforma bikát híven az eredeti után.

De ezeken a régi emlékeken kívül már a hajdani görög és római írók is tudtak a spanyol bikák jelességéről. Az ő hitök szerint Herkulesnek, a nagyerejű verekedő félistennek kellett oda menni, hogy a rakonzatlan bikákat meg-

fékezze. Mindebből csak az következik, hogy a bikával való foglalatosság már az ősi spanyol pásztornépeknek vala tulajdonságok, s így az is érthető, hogy a spanyolok bikaszeretete az ő természetüknek a történet sok évszázad fejlődése folytán kiirihathatlanná vált tulajdonsága. Csak úgy, mint az igaz magyar ember is él-hal a lovát ért, azonkép a spanyol is rabja a szép bikának.

A spanyol bika kurta, de éles, előregörbült szarvú, öblös mellű, kurtalábú, inkább bölénytermesztű, a szabadban mindig okvetetlenkedik, a pásztor sohasem tudja, mikor tör ki belőle a vadtság. Ember és állat, mindketten folyvást idegeskednek. A magyar bika ől, ha neki vadítják, szörnyeteg kivert állapotában, de értelmes, emberbecsülő, ha nincsen sora, a spanyol bika ellenben mindig szilaj, mindig verekszik.

Ebből a tülekedő természetből fejlődött ki azután a bika-viaszkodás. A régi időkben dárdával mentek neki lóháton a vad bikának, s az volt a legény, a ki leszúrta és lovát úgy igazgatta, hogy nem esett benne kár. De hát ezt nem nézték épen nagy virtusnak. Olvassa el a tekintetes úr Don Kihoténak, a nemes lovagnak viselt dolgai közül azt az

érdekes és sokatmondó fejezetét, mikor a nemes lovag a Sierra Morena hegységben elhátározza, hogy ő meg fog boldodulni. Hív dardása némely ellenvetéseire azzal felelt, hogy nem nagy dolog, ha valaki igazán megbomlik, de az már aztán valami, mikor valaki józan észszel tudja adja a bolondot. Ilyen formán szerkesztődött meg a bikaviadal, mint mesterség. Mert nincs abban semmi nagy dolog helyt állani a valami külső oknál fogva felbőszült bika előtt, de mesterségesen felbőszíteni és bizonyos szabályok szerint ölni meg: ez a spanyol virtus. Hát mi magyarok efféle aligha eselekednénk, de spanyol földön már az a szokás, ezért él mindenki, s hadd boldoguljon kiki a maga módja szerint.

Minden külső országbeli ember azon kezd, hogy miféle szokás is ez a bikaölés! De azért

Két blouse: 1. Selyem himzés. 2. Tüll himzés. Mindkettő cziifferi munka és minta.

Német-gurabi vörös pamut és fekete selyem himzés.

megnézi, s kíváncsian lesi, mikor lesz új mulatság. En megvallom, megnéztem a hány csak utamba került, mert az ember külső országokban jó, ha belépésint abba is, mint mozog az emberek agya, hogyan és miképen szól meg a lelkők.

Hát bizony a mostani spanyol bikaviadal mesterségszámába megy. Az előbb említém, hogy régen másképp volt ennek a sora. Királyok, lovagok, nemes emberek nagy becsületnek tartották, ha a közönség szeme láttára ledöfték a bikát. Ime bemutatok egy kétszáz év előtti rajzolatot, a melyen gyalogszerrel támad neki a spanyol a bikának, a melyet felingerelvén, neki ront.

Csak hogy a lovagságnak hamar vége lett spanyol földön is, letűnt a tornajátékok korszáka, a bikaviadal is a nép mulatsága lett, de olyanformán, hogy biz' azért a nemzet aprajánagyja annál inkább tödült valamely jeles bika-vívó látására.

Rempe-hollói Hollósy Mária cziifferi háziipar tanítónő.

A bikaviadalokat a községek jótékony egyesületei rendezik a szegények javára. A bikaölő: az espada, vagy torrero a legnépszerűbb alak a spanyol földön. Régebben is nagy híre volt a nevezetes bikászoknak, ma azonban valósággal bálványozzák a torrerót. Valóságos rajongással nézik a kurta zekés, borotvált arcú bikázó urakat, a mint végig feszítenek az utcán, szinte látszik is az arcukon, hogy micsoda fontos személyeknek érzik magokat.

«Hej nem így volt az régen — mondá egy öreg torrero a Ciel-kávéházban — akkor egy pohár borocska mellett pibentük ki fáradalmainkat, ma francia pálinkát isznak a fiúrok», s rámutatott a szomszéd asztalnál ülő két fiatal emberre.

Azután ekképen folytató: «Ma nagy czirkuszokban, mondhatni kényelemmel dolgoznak, a közönség meg biztos helyekről nézi a munkát. Régen egyszerű kis alkotmányt tákolnak össze, s a közönségnek is kijuttat a veszedelemből, ha nagyon jeleskedett a bika. Tudja meg az úr azt is, hogy ma minden rongy faluban rögtönzik ezt a nemes mulatságot s neki ugratnak a felszarvú bikának az ilyen kótyonyfitty legények is — s rámutatott egy helybéli bikaújság rajzára, — hejh csak szép világ volt a régi!»

Pedig hát ennek a vén bikászoknak nem volt ám mindenben igazsága. Mert manapság a nagy versenyzés miatt ugyan kiváló embernek kell annak lenni, a kit ez a kényes közönség ki-tüntetésre méltónak tart. De aztán a melyik ki-válík, annak a markába csak úgy dől a pénz. Jelenleg ketten versenyeznek az elsőségért: Luis Mazzantini, a ki hivatalnokból lett bikamester, meg Rafael Guerra, a kit a becéző néven Guerritának hívnak.

Mazzantini az úribb közülök, van vagy 70,000 frt évi jövedelme, gyönyörű háza s üres óráiban, a mikor nem «dolgozik», festő barátjaival tölti az időt. Szép könyvtára van s azt beszélék róla, hogy jól forgatja a tollat.

Versenytársa, a kit a közönség tán jobban szeret, kemény legény, a ki mesterségének minden ágában járatos. Fürgébb az előbb említett bikamesternél, mert nem olyan testes.

En mint magyar ember nem igen akarok bíró lenni köztök, de hát a testi ügyességet — nagyon érezvén a magam fogyatkozásait — mindig nagyra becsültem s mindkettőt megnéztem.

Eleinte olyan könnyűnek látszik az az ugrándozás, mert az emberállatnak több esze lévén a bikánál, hirtelen elugrik, de bizony láttam olyan esetet is, mikor az egyik ingerkedő bácsi elbukott s csak a bika ügyetlensége mentette meg a haláltól.

Eme sok beszéd után immár méltán kérdeheti a tekintetes úr, hogy voltaképpen miben is áll az a bikaviadal, mi a szép benne, s hogyan megyen az végbe? Eleve is megjegyzem, hogy a regula mindenütt egyforma lévén, olyatén szabályosság uralkodik ezen a téren, a minőt semmiféle más spanyol intézménynél nem tapasztalunk.

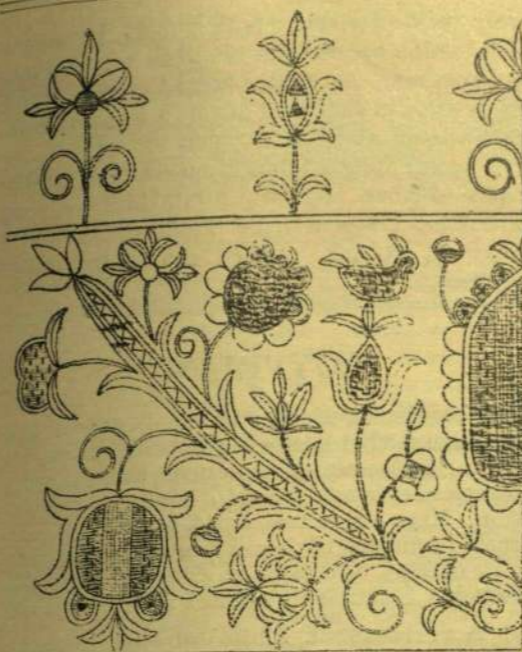
Kétféle bikatornát (corrida) különböztetnek meg. Egyik a nagy torna, a melyen már megtermett, jó bikákkal állnak szemben, másik fajta a novill ada, a melyen két-három éves bikaborjakkal esik meg a viaskodás. Bizony sokszor megtörténik ám, hogy a fiatalabb bikákkal erősebb tusa kerekedik, mint az öregebbjével. Rendszerint hat bikát száznak a halálra, míg nagyobb ünnepeken kilenczet szoktak feláldozni. Ezeket aztán két vagy három erre a célra egyesült bikaölő (matador) szúrja le. A tornákat korán tavasszal kezdik s késő ősszel végzik, rendszerint vasárnapokon és ünnepeken tartják délután, nyílt, tetőtlen czirkuszokban. Kórháza nincs minden községnek, de ilyen czirkusz még hitványabb helyeken is van.

Mint már megjegyzém, az egyes társaságok rendezik a viadalt s megveszik a bikákat, melyeket külön erre a célra tenyésztének. A tenyésztőnek legalább is akkora becsülete van spanyol földön, mint nálunk egy jó ménes birtokosának. Azután megegyeznek a bikaölőkkel, ilyen van legalább is ötven elsőbb rangú, a kik mint vállalkozók szerződötetik a magok személyzetét, s erre a célra összevásárolják a pyrenaei felszigetnek legrosszabb gebéit. A belépti taksákból — 10 frt és 20 kr. közt váltakoznak az egyes helyek árai — befolyó jövedelemből levonják a költségeket s a szegényeknek szánt részt, a fenmaradó somma pedig a vállalkozó bikászoké. Erre a nemzeti célra mindig akadván pénze a spanyolnak, — érthető, hogy egy jó torna olykor 8000 frtot is juttat a vállalkozó zsebébe.

Elérkezvén a torna napja, a város aprajánagyja siet a czirkusz felé, a hány koldusa van a környéknek, az mind előkerül, tiszta gúnyát öltönek az alguazilok, vagyis rendőrök, ünnepi színe van az utcának is. Feketeszemű leányzók állanak a kapukban s irigykedve színes átalvetőkkel a papák s hihetetlen ügyességgel ingerlik az állatot, melyet, ha fel nem bőszi, ezeryi torok lepisszeg, gyaláz, tehénnek, ökörknek, gyávának szidalmaz. Rendszerint feldühödik az állat, neki megy az ingerkedőknek, de biz azok ügyesebbek s kifárasztják az erős barmot. Ekkor ügetnek be bekötött szemű gebéket a picadorok, rövid hegyű lándzsákkal, talpig vasplébbe burkolva, e fölé húzva sárga nadrájkot. A bika azután bősziülve neki ront a lónak,

Rempe hollói Hollósy Mária cziifferi házi ipar tanítónő a cziifferi lányok ünnepi ruhájában.

Német-prónai régi minta (Nyitra megye).

Sombra (Nap és Árnyék) s a «Pan y Toros» (Kenyeret és bikát).

Benn a czirkuszban azután zajong a tömeg. A trombitás muzsika harsogásával üzi el a türelmetlenkedő közönség unalmát. A különben komoly nép ilyenkor élénké válik, mindenki beszél, még pedig lármás rikácsoló hangon. Az asszonyok folyton a legyezőjükkel játszanak s ide-oda kacintgatnak. Végre megadják trombitával a jelt, a rendezőség elhelyezkedik páholyában s bevonul a cuadrilla, vagyis elől gyalog a papák, azok, a kik papával, köpenyeggel ingerlik a bikákat; utánok a picadorok, lándzsások lovon, majd két szép lovon a város legjobb lovasai, utánok gyalog az espadak vagy matadorok, ezek mögött az ösvérek, vagy erősebb igazlovak hajósáikkal, a kik a ló és bika tetemeit viszik majd el.

Ezek megannyian nemzeti díszben elvonulnak a rendezőség előtt, a két lovas ügetve, majd tánczoltató lépésben ficzánkoltatja a lovakat. Kis vártatra kivonulnak s üres lesz az aréna. Trombitaszóra kétfelől megnyitják az arénához épült bikaállás ajtaját s bekozzog a bika. Tomboló zajjal fogadják a megriadt állatot, a melynek ez a nagy tetszés sehogys kedvére. De hiába, mert azonnal ott teremnek színes átalvetőkkel a papák s hihetetlen ügyességgel ingerlik az állatot, melyet, ha fel nem bőszi, ezeryi torok lepisszeg, gyaláz, tehénnek, ökörknek, gyávának szidalmaz. Rendszerint feldühödik az állat, neki megy az ingerkedőknek, de biz azok ügyesebbek s kifárasztják az erős barmot. Ekkor ügetnek be bekötött szemű gebéket a picadorok, rövid hegyű lándzsákkal, talpig vasplébbe burkolva, e fölé húzva sárga nadrájkot. A bika azután bősziülve neki ront a lónak,

Régi csipke.

Nagyszombat vidéki régi sárga selyem himzés. Izabella főhercegnő tulajdona.

A Mátyás-templomi oltárterítő. A cziifferi himzőnők által készített áttört munka.

szarvával felhasítja s ebben a perczen éri a picador szúrása nyakán, mely nem halálos, de annál inkább tüzei. A lovas a legtöbb esetben lebukik a lováról, nagyot puffan s úgy állítja talpra, mint a zsákot. Nagy nehezen elterelik a dühös állatot a lótól, de alig fordult el az egyik-től, már is neki megy a többi lovasnak. Ilyenformán hét-nyolcz lovat is megöletnek.

A lovak megölésének végét szakítván, előáll három ember, mindegyiknek szigonyos rövid lándzsa a kezében, a lándzsa nyele színes szalagokkal lévén befonva. Ezeket banderilláknak, a mestereiket banderilléróknak nevezik. A banderillérónak az a tiszte, hogy a két szigonyt elől-ről kétrét a bika nyakába szúrja. Ekképen hat ilyen szigonyt döfnek az állatba, melynek ez a fájdalmas állapot sehogys sincs az inyére és szertné lerázni a banderillát, de nem bír vele.

Az elkínzott állat végső küzdelme következik ezután. Mint valami nagy hadvezér, büszke önértettel előáll az espada, a bikaölő. Karján skarlátpiros kendő, abba rejti hosszú spádáját, kardját. A bika vérző nyakával, halálra bősziülve érzi, hogy most már ezzel az egy emberrel van dolga. Nagy riadallal üdvözlik, ha az elkény-szeredett barm tompán elbődül. Az espadának nagy hidegverre, óriás izomerőre és ügyességre van szüksége, mert ember és állat fölött egyaránt lebeg a halál. Ezt érzi is mindenki, egy hibás lépés s az espada halálra vált, mert ebben a pillanatban a bika döfése csak halálos lehet. Szembenéznek egymással, az espada most már addig fárasztja ellenfelét, míg az neki ront s valamely alkalmas pillanatban kardját nyaka csigolyájába ütheti. Ha elvétí a szúrást, lezúg-lák s újra kezdi a küzdelmet. De ha győz a mester, s a bika menten lerogy, mánor fogja el a nézőket, a spanyol ember e pillanatban oda adná mennybéli jussát is az ő kedves espadájának. Csak hogy a mester szerényebb, beéri szivarkákkal, ékszerrel, s jó néven veszi, ha a kalapokat lába elé vetik, ezeket aztán visszadobálja. A virágot is szereti, de a szivart többre becsüli.

Végső jelenete a harcznak, mikor a teteme-ket kivontatják, mire elgereblyézik a véres homokot, s menten elkezdődik az új bika harca. S így megyen ez végbe mindig s mindenütt. Olykor emberben is esik kár; ha meghalt, eltemetik, de ha ágyba kerül, pontos tudósítást közölnek róla a lapok, melyeknek állandó fő-rovata a bika-kronika.

Ezekből érthető, hogy a bikaviadal a spanyol életnek mondhatni elválaszthatatlan része.

No, de érzem, hogy a sok bikahistória folyamán már magam is gulyássá leszek, még szememre vethetné a tekintetes úr, hogy egyebet sem láttam ebben a messze országban bika-ölésnél. Jövöre majd a déli vidékekről: Granada-ról szól a levél. Deli.

Szomolányi minta.

TEMETŐBEN.

Némán egymagamban járok
Künn a holtak városában.
Ósi kőnek nedves fátyla
Mint az élet tűnő árnya
Foszladozva száll utánam.

Csend van. Csak ott túl a partról
Hallszik át a nyüzsgő élet
Lágyan zsongó hullámozása,
S jajveszéklő halk siráma
Szenvedők vad küzdésének.

Fájó lelkem úgy elfogja
Elmúlásnak bús sejtelmé.
Sárga lombok hervadása,
Sirok esőndes némasága
Könyet sajtol két szemembe.

Anyám sírjánál megállok.
Friss borostyán zöldel rajta!
Szentelt hantját sirva nézem,
Oh, hisz olyan mélyen érzem,
Hogy ki nyugszik ott alatta!

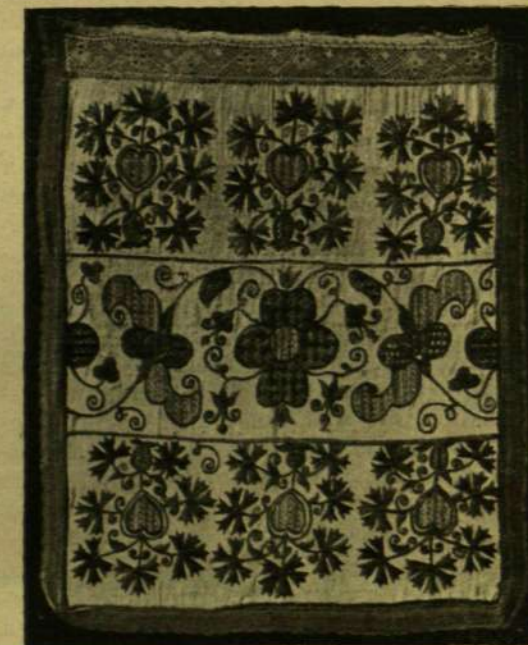
És a sűrű lomha kőnek
Szertefoszló fátyolán át
Egy bús kép imbolygó árnya
Úgy elfogja, úgy megszállja
Gyászról sajjó szívem táját.

Úgy volt akkor is, mint mostan
Szürke égbolt, nedves pára...
És a sir tántorgó szélén
Bús éneknek halk zenéje
Hervadt lombok haláltáncza.

És a sírnál egy mosolygó
Ontatlan gyermek állott,
Kis kezével vígan hányva
Édes anyja sirhantjára
Nyirkos földet, friss virágot

Most, hogy hosszú évek múlva
Újra itt e sírnál állok,
Most érzem csak, mit vesztettem!
Hisz' már rég nem éltek bennem
Oh, ti édes gyermek álmod!

Ambrovcics Dezső.

Kendővég. Pruzsinai (trencsénmegyei) régi selyem himzés. Izabella főhercegnő tulajdona.

A czipferi himnzők, a mint az ezredévi kiállításra készült dísz tárgyakon dolgoznak.

A POSTA-MÚZEUM BERLINBEN.

Londont kivéve, — mely nagyságához méltóan e tekintetben is páratlan, — egyetlen városban sincs annyi múzeum, mint Berlinben. Igaz, hogy a múzeumok legérdekesebbike, a képzőművészeti múzeum, nem oly nagyszabású Berlinben, mint sok más jelentékeny kisebb olasz, belga, sőt német városban, hiszen a régi műemkek közül ebbe az újabb városba már igen kevés juthatott el; oly kitűnő gyűjtemény-tára sincs, mint Londonban a British Múzeum; de azért efféle intézeteinek változatosága tekintetében ritkítja párját, mert legalább félszáz múzeuma közül sok olyan van, a melyhez fogható messze földön hiába keresnénk.

Ezen ritkább múzeumok közé tartozik a *birodalmi posta-múzeum*, melynek új palotáját pár hóval ezelőtt nyitották meg, s mely művelődéstörténeti szempontból igen érdekes alkotás.

Kezdetben csak egyszerű taneszkögyűjtemény volt ez a központi postapalotában a posta- és közlekedési tanfolyamok hallgatói számára s mint ilyen mutatták be a nagy világnak az 1873-iki bécsi kiállítás alkalmából, a hol a gyűjteménynek néhány darabja, különösen az akkor még ritka levélbélyeggyűjtemény, valamint a különböző postakocsi mintái nagy feltűnést keltettek. Lassanként azonban a genialis postaminiszter, Stephan, ösztönzésére kibővült ez a gyűjtemény különösen oly történeti emlékekkel, melyek az irás, tudósítás, szállítás múltjára vonatkoztak és pedig nemcsak a németeknél, hanem minden élő és kihalt nemzetnél. S ez által a gyűjtemény valódi művelődéstörténeti fontosságot nyert, mely gyarapodásával fokozatosan emelkedett. S kedvet is kaptak hozzá, megszerezték minden hozzáférhető tárgyat, a hol az eredetit nem lehetett, legalább másolatban.

A gyűjtemény szaporodásával lassanként szűk lett a neki szánt hely, s ezért elhatározták, hogy külön palotát építenek számára. S ez a palota építészeti szempontból is igen nevezetes, mert az elhelyezésre kitűnően alkalmas minden része; a szemlélő mindent kényelmesen megnézhet, mert mindenben határozott rendszeresség van. Így pl. a római gyűjteményben legelőször irásokat, író emberek képeit, író szereket s küldemények rajzait látjuk. Azután következnek az író táblák (diptychon), majd postakocsi felszerelvé. Vannak továbbá emléksobrok, sarkofagok, érme, majd utcai berendezések, mérföldjelölő kövek, hidoszlopok, továbbá hajók s más közlekedési eszközök. Hasonló elrendezés van a görög, egyiptomi és más gyűjteményeknél.

Ebben a gyűjteményben számos nagyérdékű tárgy van s ezek száma az újabb korban rohamosan szaporodik. Itt látjuk többek között azt a császári oklevelet, mely 1520 június 14-én kelt Taxis gróf számára s melylyel a legelső rendszeres postaközlekedés megkezdődött; itt látjuk a XVII. századból a legelső hírlapokat, melyek

Pluviale; czipferi himnzők munkája.

A pozsonyi Stefánia-árvaházának ajándékozta Izabella főhercegnő.

Féjkötő (régii selyem himzés Bán trencsénmegyei községből) és kötény (régii áttört munka) Izabella főhercegnő tulajdona.

akkor mint röpívek jelentek meg. Ugyanezen időből valók az első postaládikák vagyis inkább fűzfakosarak. A múlt század végén jelenik meg a szállító eszközök között a léghajó s csakhamar aztán a táviró. A jelen századra vonatkozó postai dolgok teljesen megvannak részben eredeti alakban, részben mintákban, vagy hű rajzokban. Maga a teljes katalógus, melyet 4 márkáért árulnak, szintén művelődéstörténeti fontosságú.

EGYVELEG.

* **Nyomdász az utcán.** Az utcai árulásnak nem érdektelen módját találta ki egy berlini nyomdász, ki «amerikai gyorsnyomda» címmel ellátott nyomtatógépjét két kerék talpán hordja az utcasarokokon. Maga a kocsi, szedő, nyomtató és pénztárnok. Leginkább névjegyeket nyomtat, egy tucatot 10 fillérért, 3 tucatot 25 fillérért. Az iskolás gyermekek között az új üzletnek sok pártolója van.

* **A vérboszúnak Albániában még jelenleg is évenként mintegy 3000 ember esik áldozatul s ezért a legtöbb helyen a közlekedés csaknem lehetetlen, még a kisebb községeket is kőfallal veszik körül s az emberek fölfegyverkezve mennek az utcára. Szerencsére a vérboszú nem terjed ki a nőre s azért ezek végzik a mezei munka nagy részét.**

* **Legtöbb dohányt az Egyesült-Államokban és Svájcban fogyasztanak, mely országokban egy-egy emberre 2700 gramm esik. Francia-, Orosz-, Németország, Ausztria-Magyarországban és Szerbiában fejenként 1000 grammot fogyasztanak. A termelésre nézve nagyon érdekesek a következő statisztikai adatok: Az Egyesült-Államok 250 millió kilogrammnyit termelnek, Kelet-India 190 milliót, Ausztria-Magyarország 70 milliót, Oroszország 50 milliót, a németalföldi gyarmatok 50 milliót, Németország 42 milliót.**

* **A Habsburgok sirboltjában van egy protestáns halott is, Károly főhercegnek 1829-ben meghalt neje, Henriette Nassau-weilburgi hercegnő. A bécsi kapuczinusok tiltakoztak ugyan, hogy a halott oda temessék, de I. Ferenc császár azt mondta reá: «A kriptá a császári családé, ő életében köztünk volt, legyen helye közöttünk holta után is».**

* **A klondykei állapotokat jellemzi a következő hirdetés egy vendéglőben: «Étel csak előre fizetés mellett adható. Az ebéd babbal hetenkint 25 dollár, bab nélkül 12 dollár, a só ingyen. Burgonya és más ételmenüek zsebre tétele szigorúan tilos. Elvárjuk, hogy az urak étkezés előtt megmosdanak s a vizet maguk olvasztják fel. A szükséges jégért nem kell fizetni. Ót láb távolságig a tűzhelytől minden ülésért külön kell fizetni. Az éjjeli vendégeket kérjük, hogy a szükséges szalmát hozzák magukkal; rendes vendégek részére az ivószobában vannak ágyhelyek. Mindenkinek ajánljuk, hogy eszméjét ne húzza le éjjelre, mert a háztulajdonos nem vállal érte felelősséget. Feltétlenül tilos étkezés közben verekedni és lövöldözni; ki ez ellen vét, azt lelőjük.»**

BISCHITZ DÁVIDNÉ.

1827—1898.

Az emberbaráti buzgókodásáért általánosan tisztelt öv. Bischitz Dávidné nincs többé. Sokak lámatára elhunyt a múlt március hó 29-én.

A ritka nemes érzésű és fenkölt gondolkozású és emberszeretettel áldásos munkáját, a nyomor és szenvedés enyhítését. Mint egészen fiatal asszony más buzgó hölgyek közreműködésével először is megalkotta a budapesti izraelita nőegyesületet, melyet az ő személyes fáradozása vezetőképessége csakhamar nagy virágzásra emelt. Majd egy nagyszabású izraelita leány-árvaházat létesített, mely több száz árva leányt nevelt föl. Ezt követte a félárva gyermekek menedékháza, mely ma legbőkezebb támogatójának, a világhírű emberbarátnak, báró Hirsch Mórának a nevével viseli. Bischitzné kezdeményezésére állította föl az izraelita nőegyesület azt a népkönyvtárat, mely évenként 6—800 szegényt és iskolás gyermeket lát el napról-napra ingyen ebéddel felekezeti külföldön nélkül. Szintén az ő közreműködésével jött létre a fővárosi árvagyermek-egyesület és még sok más jótékony társulat, melyek mind marandólag hirdetik az ő buzgalomát és fáradszorgát tevékenységét.

De üdvös törekvéseire azzal a jótékonyági irodával tette föl a koronát, melyet az ő szerencsés közbenjárására báró Hirsch Mór nyitott Budapesten a Bischitzné elnöksége alatt, s mely által a nagy emberbarát évenként 120,000 forintot osztott szét Magyarország szegényei közt felekezeti különbség nélkül. Csak maga ennek az ezer meg ezer kérényvi ügyet elintéző irodának a vezetése is teljesen lefoglalta volna másnak minden gondját és idejét; és Bischitzné, ez a fáradszorgát asszony, évtizedeken át kibirta, hogy e mellett még 30-nál több egyesületben munkálkodjék, mint elnök, dísztag vagy választmányi tag; pedig sehol sem elégedett meg a pusztá nevének oda kölcsönzésével, hanem mindenütt kivette a maga részét a munkából is; e mellett azonban a saját családját sem hanyagolta el. Igaz ugyan, hogy neki magának gyermekei nem voltak, de férjének volt az első házasságából három gyermeke, a kiket anyai gondnal ápolt s nevelt, míg csak saját szárnyukra nem keltek.

Bischitzné ily nagy és mindig sikeres tevékenységéért több nyilvános kitüntetés érte. Királyunk ő felségétől előbb a koronás arany érdemkeresztet, majd a Ferenc József-rend keresztjét, a szerb királytól pedig a Natália-rendjelt kapta. Ezek mellett a fővárosi árvagyermek-egyesület azzal tisztelte meg, hogy ezelőtt mintegy tíz évvel márvány mellszobrával díszítette föl az egyesület épületét, mely alkalommal Szász Károly ref. püspök tartotta az ünnepelt hölgy érdemeit magasztaló ünnepi szónoklatot.

Végül nem zárhatjuk be e sorokat a nélkül, hogy e jeles nő életrajzának a főbb adatait is el ne soroljuk.

Hevesi Bischitz Dávidné, családi nevén *Fischer Johanna*, 1827 március 8-án született Tatán, hol atyja tekintélyes porcellángyáros volt. Kitűnő nevelésben részesült s 1852-ben Bischitz Dávid nagybirtokos neje lett, kivel közel 45 évig boldog házasságban élt. Férjét, ki nem régebben magyar nemességet kapott, ezelőtt egy évvel vesztette el. Azóta a már maga is agg hölgy többnyire gyöngélkedett; egészségét azonban végleg csak nem régebben vesztette el, mikor erős influenzába esett. Ebből aztán nem tudott többé fölgyógyulni, sőt egyre közeledett a végelgyöngülés felé, mely végre március 28-án ki is oltá életét.

Temetése március hó 30-án szerdán történt nagy részvét mellett. A kerepesi-úti temetőben levő családi sirboltban helyezték el örök nyugalomra.

NINON.

A magyar kir. operaház újdonsága.

Lassan, de mégis csak gyarapodik a nagyobb szabású magyar művészeti termékek száma. «Ninon» a március 27-én bemutatott új dalmű, határozott nyereségre zenésztünknek; egyképen tetszett a közönségnek és az illetékes kritikának; szépségei érdemelhetőleg még sokáig fognak tetszeni talán az ország határain túl is, s a szép siker bizonyára hozzájárult az operaház és közönségünk (s talán majd a külföld) azon balítéletének lerombolásához, hogy életrevaló dalművet nálunk ma senki sem képes írni. Az utóbbi évek több-kevesébb sikerült operatermékei közül a «Tamora», «Balassa Bálint», «Karen», «Maritta» érdemtelően pihenőre tett dalművek mind ennek a balítéletnek áldozatai, s ki tudja, hogy a «Ninon» diadala nélkül

Strelisky fényképe után.

BISCHITZ DÁVIDNÉ.

mikor juthatott volna ismét magyar szerző ahhoz a meglehetősen ritka szerencséhez, hogy darabját előadják a magyar kir. operaházban s nem üres széksorok előtt.

A «Ninon» szövegének szerzői ismeretes nevűek az irodalomban és a zenészet terén. *Thury Zoltán* nyolcz évvel ezelőtt írt «Suzanne» című egyfelvonásos drámájából írta *Ábrányi Emil* a dalmű kétfelvonásos szövegét, zenéjét pedig a szép tehetségű *Sztojanovits Jenő* szerette, a kinek már öt műve ért sikert az operett- és ballet-színpadon. Mindhárom más alkotásaiban is megnyerték már a közönség tetszését, nemcsak most az énekével hódító kecses *Suzanne* történetének hatásos feldolgozásában.

Ninon csak művészi név: egy párisi operett-színház körirajongott énekesnőjének neve, a kít egyszer *Villarmois gróf* és vadászó társai még fiatal parasztleány korában dalolni hallottak a mezőn, pezsögvel leitatták s azon mámorosan elragadták jegyese, *Philippe* tudtán kívül. A leány mindig szerette az éneket, hiúsága és a váratlan fény, jólét, kényelem csakhamar megnyerték hajlandóságát az új élethez

annival inkább, hogy színpadi szereplése szép sikerrel járt. Olykor visszavágyódi a régi, csendes, ártatlan élet örömei közé. Egyszer a lelkiismeret kínzó szavát szíjjal dobzódába akarja fojtani, s mikor a széptevővel folytatott mulatságot egy szomszédos zárdából hallatszó gyászkaréne megzavarja: arra a könnyelmű gondolatra vetemednek, hogy a szerzeteseket is meghívják a tivornyához. *Ninon* felkiált: «nekem jobb ötletem van; csak egy papot kell hívni, az biztosan eljön, ha azt mondjuk, hogy haldoklóhoz jöjjön; itt majd komédiát játszik elölte!» Megtörténik s itt éri utól a sülyedt teremést a bűnhődés: felejteni akart, a tiszta múlt szemrehányó emlékei elől a mámorba menekült, s ime, a tréfaképen elhívott pap — *Philippe*, a kít a *Suzanne* elvesztése miatti fájdalom üzött a zárdá falai közé... *Ninon* megrendülve sirja vissza *Suzanne*-korabeli boldogságát, de szennyes életéről, mardos lelkiismerete miatt, olyan szívtepő hangokon szól *Philippe* előtt, hogy a háttérben hallgatódzó úri társaság a «kitűnően sikerült komédiázásra» tapsban tör ki.

A szerzetes elszöndy: hát ez csak színlelés volt? és átkot mond a romlott népségre. *Ninon* kétségbeesetten felkiált: «nem komédia volt!» s egy tőrűszállal eldobja magától bűnös életét.

Ez az érdekes történet, melyet *Thury Zoltán* és *Ábrányi Emil* a színpad kitűnő ismeretével, sok regényes vonással és szép versekben írtak meg. Ne vegyük tőlük rossz néven, hogy nem magyar tárgyat dolgoztak fel, hiszen — hogy nagy példákát említsünk — az angol *Shakespeare* is a latin *Coriolanus* és *Julius Caesar* tetteit, az olasz *Romeo* és *Othello* szerelmét, a dán *Hamlet* küzködését tette halhatatlanná, s mi is büszké lehetünk *Arany János*nak *Sir Patrick Spens*-jére és walesi bárdjaira. *Sztojanovits* sem tehet róla, hogy a francia tárgyú szöveget lelkesült. Bizony a németek sem hanyják szemére *Mozart*nak, *Beethoven*-nek a spanyol *Don Juan*t, *Figarót* és *Fideliot*t, sem a német nemzeti zene apostolának, *Wagner*nek azt az olasz *Rienzi*t, melynek nagy hatása nélkül ő képtelen lett volna világraszóló reformatori működésére. *Sztojanovits* egy előbbi művében, a közel száz előadást ért «Csárdás»-ban a magyar nemzeti zene és táncz apotheosisát kívánta adni; s ha mostani újabb műve, «Ninon», érdeme szerint, a külföldön is sikert arat: ez ott a magyar név diadalmát fogja emelni.

Enyelgés, tréfa, lángoló szerelem, pezsög-szitotta heves hangulat, fájó emlékek, kétségbeesés, szóval nagyon sok lágy és erős szín váltakozik a darabban. A zene mindent hoven tolmácsolja. A gyöngéd pásztori zene, a tüzes szerelmi kettős, a jókedvű vadászok éneke, a pattogó bordal (ezt megismételték), *Ninon* elmélázása, művészi éneke («pillangó-románc», melyet szintén meg kellett ismételné), s végül a szenvedélyes, drámai találkozás festése: *Sztojanovits* zeneszerzői alkotó képzetének, de főleg az eszközeivel banni tudásának megannyi bizonyossága. A teli nézőtér tizenötösztör tapsolta ki s koszorúkkal ajándékozta meg.

A szép sikerből kétségtelenül rész illeti *Szilka Adolf* karnagyot, a kít a művet betanította, valamint *Ábrányi Margitot* (*Ninon* szerepében), *Arányi Dezsőt* (*Philippe*), *Tukás Mihályt* (a gróf), sőt apró szerepeikben *Kertész*t, *Kornait*, stb. is. K. I.

IZGATÓ POLITIKAI TORZKÉPEK AZ AMERIKAI HIRLAPOKBAN.

A hazafias közvéleménynek szenvedélyesebb kitöréseire mindenütt igen könnyen ráütik a «sovinizmus» bélyegét s különösen hamar megkapják e túlzó címet a francziák, kiktől maga a szó is (*Chauvin*, *chauvinisme*) származik. Pedig bizony a nemzeti önérték és hiúság szeretlenkedése egybeült is akárhányszor neki vadul, ha alkalom adódik rá. Ilyen szeretlenkedést látunk most az amerikai Egyesült-Államokban, melyeknek polgárságát valóságos lázas ingerült-

Torrerók ma.

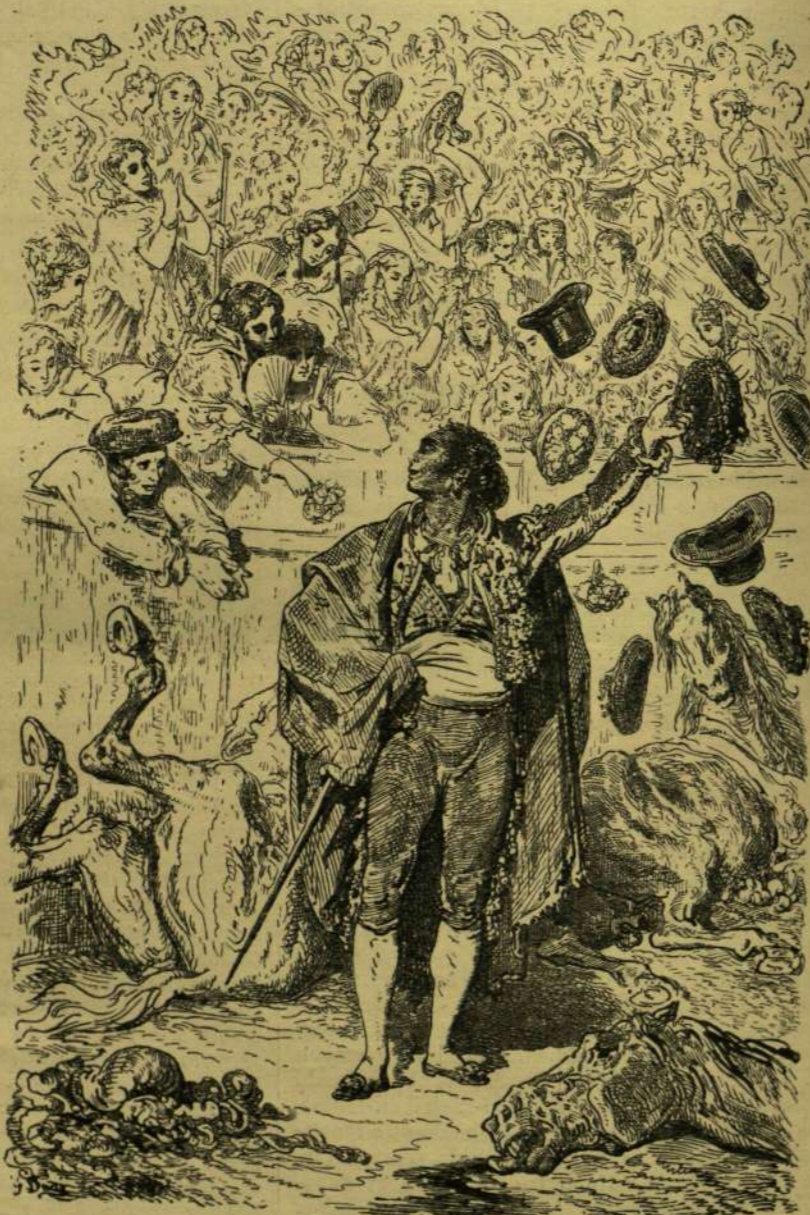
Bikaviadal kétszáz évvel ezelőtt.

Torrero régen.

Picador, a mint a viadalra megy.

Az espada üdvözlése a győzelem után.

KÉPEK A «SPANYOLORSZÁGI LEVELEK» CZIMŰ KÖZLEMÉNYÜNKHÖZ.

László gróf, Andrássy Géza gróf, Pallavicini Sándor ögróf. Mindannyian a főnemesség leggazdagabb tagjai, hatalmas hitbizományok tulajdonosai. A Feste-tichek, Károlyiak, Andrássyak az ősi nemességhez tartoznak. A Pallavicini-család Olaszországból hozta ögrófi rangját s a török háborúk idején katonai érdemekért honfűsította az országgyűlés.

A kassai püspök kiténtetése. A király Bubics Zsigmond kassai püspököt a tanügy és egyház terén szerzett érdemeiért az első osztályú vaskoroná- renddel tüntette ki.

Az Andrássy-úti ezredévi emlék. Az ezredévi ünnep emlékére az Andrássy-út végén állítandó nagy monumentumhoz már hozzáfogtak. A kése- delmet az ott levő artézi kút vizének elvezetése okozta. Most már dolgoznak az alapozáson, mely az emlékmű épültrehoz szükséges. Nem sokára Schickedanz Albert tanár, az emlék tervezője, megkezdi a csarnok építését. Az oszlopcsarnokba

elhelyezendő vezér-szobrokat Zala György több művészársával már nagyban csinálja s a szob- rok befejezésükhöz közelednek. A szobrok művészi kidolgozására a művészeknek bőven van idejük, mert előbb az oszlopcsarnokot kell teljesen föl- építeni. A miniszterelnök által kinevezett bizottság a héten tekintette meg a szobormű főalakját, Gábor arkangyalt, melyet minden tekintetben sikerültnek talált. Ez az alak legközelebb már öntés alá kerül. Az emlék leleplezését 1900 tavaszára remélik.

Kölcsey-ereklyék. Több lap felszólal, hogy Kölcsey Ferencnek még meglevő butorait, melyek a szatmárnemgyei Cseke községben elszórtan, egyes családok birtokában vannak, gyűjtésük össze s helyez- zék el méltó helyen, talán a Nemzeti Múzeumban. Megvan a költő irásztala is, a melyen a «Himnusz»- írta. Az asztal kölései Kendé Béla országgyűlési képviselő tulajdona, a kit a költőhöz rokoni kötelék fűz. Továbbá ott van a költő karosszéke, a melyben

beteg üldögtél s több más butodarabja. A szat- mári «Kölcsey-kör» már lépéseket tett, hogy az ereklyéket megszerezze.

Magyar művészek külföldön. Ferraris Artur festőművész jelenleg Berlinben időz, hol az a ki- tüntetés érte, hogy Vilmos császár megrendelte nála arcképét, valószínűleg magyar huszárezrede számára, mely ez évben jubileumi ünnepet tart Nagy-Váradon. A császár már többször ült a mű- vésznek. — Vastagh Géza állatfestő és ifj. Vastagh György szobrász tanulmányutra ment Éjszak-Afri- kába. Sok vázlatot készítettek Algír táján, bár a szokatlanul rendellenes időjárás és erős havazás nagyon zavarta őket. Különösen oroszánképekhez való vázlatokat gyűjtöttek.

A Telefon Hirmondó a vidéken. Rohamos lép- tekkel közeledik a megvalósulás felé az a valóban nagyszabású terv, a melynek czélja a beszélő ujság hálózatát országossá tenni s a nagyobb vidéki váro- sokban is berendezni a Telefon Hirmondót. Az első

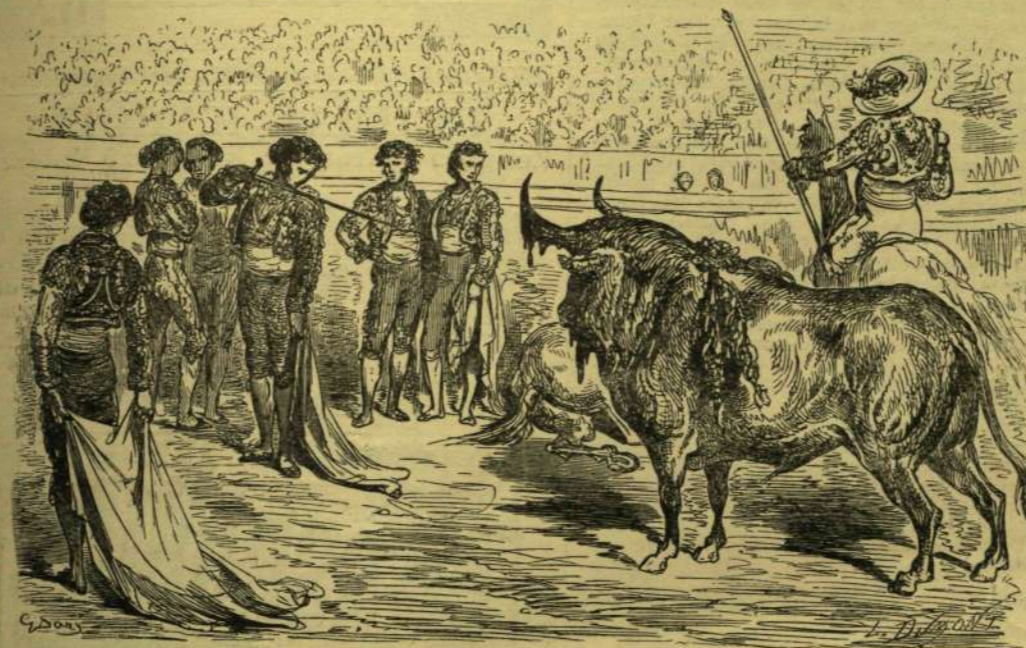
állomásai ennek az országos hálózatnak már meg is vannak. A főváros környékén Ujpesten, Erzsébet- falván és Kispesten hónapok óta funkcionálnak a beszélő ujság készülékei s hogy milyen jól, azt mu- tatja az e helyeken jelentkezett előfizetők nagy száma. Ezeknek az első állomásoknak a sikere egy- uttal bizonyíték arra is, hogy a hálózat tovább való kiterjesztése elő akadályok nem gördülnek. De erre nézve még több bizonyíték is áll rendelkezésre. A Hirmondó igazgatósága ugyanis a közel múlt he- tekben három hangversenyt rendezett, a melyek közül egyet-egyet Kecskemét, Szeged, és Szabadka publikuma hallgathatott végig. A koncerteket a beszélő ujság kerepesi-úti központjában tartották meg s a fővárosban és környékén is minden készü- léken lehetett hallani őket. A vidék számára az állami telefon vonal segítségével közvetítették s a siker frappans voltát tanúsítják az illető helyi lapok dícsérő hangú cikkei s a tömegesen érkező előfíze- tések. A publikumot mind a három városban való-

Murciai ember-bika. (Alba cete mellett talált sphinx.)

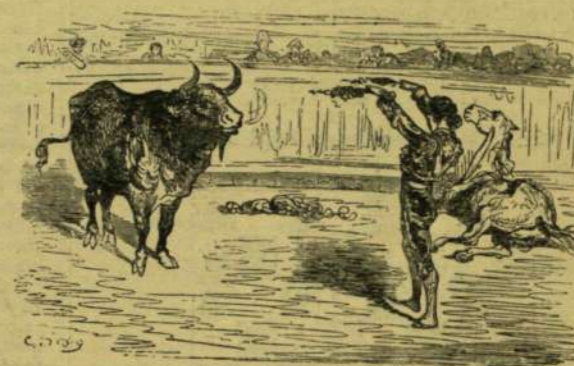
bella, Mária Krisztina, Mária Terézia, Mária Anun- ciata és Erzsébet Amália főhercegnők. Az orató- riumban jelen voltak: Mária Anna, Mária Henrietta, Gabriella és Izabella főhercegnők, Ferdinánd bol- gár fejedelem és neje Mária Lujza fejedelemasszony és Lipót szász-köburg-gótai herceg. Ott voltak a templomban a követek, a császári méltóságok is.

Özv. Bischitz Dávidné temetésén márcz. 30-ikán nagy részvét nyilvánult. Megjelentek a vörös- kereszt-egylet képviselőiben gróf Csekonicus Endre, gróf Szapáry István, továbbá Márkus József főpol- gármester, Ghyecz Béla altábornagy, a jótékony egyesületek küldöttei, s ezek közt a párisi b. Hirsch Mór jótékony intézeté is. A halottas ház előtt, a Deák-téren nagy tömeg állt, úgyszintén a temetőbe vivő Kerepesi-úton is. A halottas menetben 27 lobogó alatt különböző jótékony testületek haladtak elől, a koporsó mögött a gyászoló család, a tisztvis- lők nagy tömege és beláthatatlan kocsisor követke- zett. A koporsót a családi sírboltban helyezték el.

Az espada.

Doré Gusztáv rajza.

A banderilla dobása.

Falusi bikász.

A banderilla-dobó veszélyben.

Doré Gusztáv rajza.

A bika ingerlése.

KÉPEK A «SPANYOLORSZÁGI LEVELEK» CZIMŰ KÖZLEMÉNYÜNKHÖZ.

szen lesz, ez a magyar elektrotechnikának, a magyar haladásnak is olyan diadala lesz, a mire a külföld előtt is igazán büszkék lehetünk.

Kriegner-féle Akácia Arczserme 1 frtért. Szap- pan 50 krért kapható országsszerte a gyógyszerárakban. Forráktár Budapest, Kalvintér, «Korona» gyógyszerár.

HALÁLOZÁSOK.

NATÁLIA FŐHERCEGNŐ holtstétét márcz. 27-ikén szentelték be ünnepélyesen Pozsonyban, este Bécsbe szállították s ott márcz. 28-ikán délután temették el az uralkodó család sírboltjába. A kapuzinusk templomában a gyászszertartáson megjelent a király is, az uralkodóház tagjai közül Ottó, Frigyes, Péter Ferdinánd és Ferencz Salvator főhercegek, Iza-

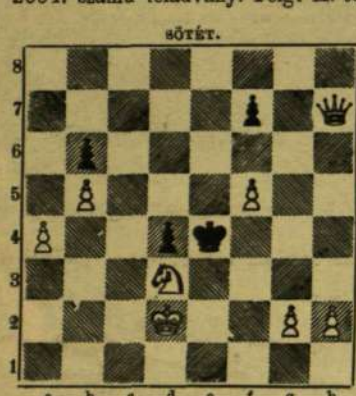
Elhunytak még a közelebbi napok alatt: SZENDRŐI JÁNOS, a szegedi állami főreálskola nyug. tanára, 64 éves korában, Szegeden. — HALOM ADÁM, mező- szentgyörgyi közszeretben élt ref. lelkész, Halom József íróársunknak, az «Egyetértés» dolgozó tár- sának édes atyja, 77 éves korában. — MERCEZ IMRE, nyug. kir. főmérnök, földbírtokos, 64 éves, Buda- pesten és holtstétét Horka-Szent Andrára szállították. — BARTOS GÁBOR, földbírtokos, Biharmergye törvényhatóságának bizottsági tagja, 57 éves korá- ban, Budapesten, és Nagy-Váradon temették el. — FAIKAS GÁBOR, nyug. uradalmi igazgató, Karczagon, 75 éves korában. — Tolcsvai és pacseri KASZONYI FERENCZ, nyug. 1848—49. évi honvéd huszárhad- nagy, Szolnok-Dobokamegye bizottsági tagja, 70-ik évében, Deésben. — SEIDL ANTAL, a budapesti szüle- tésű jeles zenész, ki Európában és Amerikában

több operánál mint igazgató működött, legutóbb a new-yorki német opera igazgatója volt, New-Yorkban. — ZELÉNYI LŐRINCZ, okleveles gyógyszerész, az irgalmasok kismartoni rendházának tagja, 34 éves korában. — KISS ISTVÁN, az adai földmives iskola kertésztanítója, Adán, 37 éves korában. — LEDÉNYI FERENCZ, nyug. székesszékfővárosi iskolaigazgató, Budapest, 71 éves korában. — LAKITS JÁNOS, dohánygyári osztályvezető, 45 éves korában, Budapest. — Az elhunytban Lakits Vendel fővárosi iskolai igazgató testvérét, Vaszary Kolozs bíboros hercegprímás pedig unokatestvérét gyászolja. — LENCK ÉMIL, egykor nagyiparos, Sopronban. — HORVÁTH GYULA, ügyvéd, életének 4-ik évében, Galántán.

SEMEZŐ LISZLÓNÉ, szül. Erba-Odesalehi Erzsébet örögmű, életének 48-ik évében, Budapest. — BARTFAY GÉZÁNY, szül. Pertell Róza, Esztergom város nyug. közgymágnak felelőse, 45 éves, Esztergomban. — ÖZV. BÉRENYI GUSZTÁV, született Draskóczy Anna, néhai verebélyi gyógyszerész neje, 59 éves korában, Verebélyen. — BODA IZABELLA, Boda Jenő és neje születeti Konkoly Margit tizenhárom éves leánya Isaszegen.

SAKKJÁTÉK.

2054. számú feladvány. Feigl M.-től.

Világos indúl a harmadik lépésre matot mond.

A 2039. számú feladvány megfejtése. Knijers L. A.-tól.

1. Fb3-c2 F3-f2 (a) 1. Ke5-f5 2. Vf1-f5 Ke5-f5 2. Vf1-g1 t. sz. 3. d3-d4 mat. Világos. Sötét. 1. Vf1-f5 Ke5-f5 2. Vf1-g1 t. sz. 3. Fh6-g7 mat.

A 2040. sz. feladvány megfejtése Galitaky W. A.-tól.

1. Ve1-d1 t. sz. 2. Mat. Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Grébenben: Kovács Ferencz. — Kecskemén: Balogh D. — Zsuzsán: Ronga Károly. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 10-ik számában közölt képtalány megfejtése: Nem jó a haragtól tanácsot kérni.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 6. szám.)

Gummiárak, betegápolási cikkek sérvkötők (észerek F. Berguerand párisi gyártó) legelőnyösebben beszeresethetők Polgár Sándor egyetemi közbeszerzőnél, Bpest, Erzsébet-körút 50. 7346

Foulard-selyem 65 kr'ól - 3 frt 35 krig méterenként legújabb mintázat és színben -

„EGYETÉRTÉS” POLITIKAI NAPILAP.

Csávolszky Lajos, 1898. Kossuth Ferencz, felelős szerkesztő. XXXII. évfolyam. Főmunkatárs.

Az Egyetértés nem dőlögik a határvadásza: olesó esz-közeivel, hogy magának egyszerre, tömegesen csakhamar újra elmaradó, új előzetőket szerezzen, hanem mindenkor kellő színvonalon álló közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iparkodik régi, jó hírnevét mint hűsök legjobb rangu napilapja állandóan fenntartani, hogy az uton ne csak régi előzetőit kapcsolja átállandóan magához, hanem közönységét új hódítások által évről-évre maradáson meg is szaporítsa.

Hogy ezt a célt elérjük, erre nézve legnagyobb támaszunk a lap nagy terjedelme. Az Egyetértés egyetlen egy o'dalon majdnem annyi betűt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalán s így az Egyetértés egy rendes 8. oldalos lapja annyi közleményt tartalmaz, mintha a kisebb apok 24 oldalán jelennek meg, a mi azonban csak innepnapokon történik. Nyenkor az Egyetértés 12-30. illetőleg a kisebb alakban számítva 36-60 oldalnyi terjedelmű.

Csakis a lap ily nagy méretei teszik lehetővé, hogy az Egyetértés mindenről oly bő és részletes tudósításokat közölhet, a melyeket egy más lap sem nyújthat kitünő-ségének. Így állandóan ismeretes, hogy az Egyetértés országgyűlési tudósításai nemben a legtekintélyesebbek, nemcsak a tudósítások kimerítő volta folytán, hanem annál a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanságnál fogva is, mely e tudósítások minden pártszínezetű olvasó előtt is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkívül bő társas- és regényrovata. Az Egyetértés állandóan két kitünő regényt közöl egyszerre, részint eredeti, részint a modern világrodalom remekműveiből válogatva előrangú műfordítók fordításában. Az egy év alatt közölt regények 400-500 nyomtatott ívre, vagyis 40-50 rendes regény-kötetre rúgnak. Ily 40-50 kötet regény bolti ára legalább ugyanannyi forint. Ha most még tekintetbe vesszük az Egyetértésnek mindenkor közéletünk kitünőségét és előrangú publicistikáit által írott vezércikkeket és egyéb politikai közleményeit, bő hírvonalát, eredeti táviratát az ország és a világ minden részében levő saját levelezőtől, továbbá a vasárnapi kiadásban megjelölő egy-egy szaklapot pótló 'Irodalom', 'Tanügy' és 'Mezőgazdaság' ezimű országos híri rovatokat s végül az Egyetértés legjobban informált közgazdasági, ipar és mezőgazdasági rovatait és megbízható tudósításait, bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen olyanra, mely az intelligens közönység minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégíteni képes. Mindezen előnyök dacára az E-yetértés előfizetési ára a legmérszelelőbb: 7335

Egész évre 20 frt - Fél évre 10 - Negyed évre 5 - Egy óra 1 e 80

Előfizetések legbizalmasabban postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához Budapest, papnövele-utca 8. intézendők.

Vese, húgyhólyag, húgydara és kövszény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek karatos bántalmainál, orvosi tekintélyek által ajánlott

Salvator a Lithion-forrás. Kínáló sikerrel rendelve lesz. Húgyhajtó hatása! Kellemes ízű! Könnyen emészthető! Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen. Budapest, főraktár Édeskuty L. urnál.

TechNIKum Altenburg SA für Maschinenbau, Elektrotechnik u. Chemie. Billige Briefmarken. Preisliste gratis sendet August Marba, Bremen. 7529

Bőr- és szépségápolás szakorvosa med. univ. Dr. Révész Benő Budapest, Kerepesi-út 63. sz. I. em. 24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján, gyorsan és alaposan gyógyítja az összes bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat, szemlő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, réztor, fagyos vértágok, hajkorpá, hajhullás, sebek, szakszerű tanácsokkal szolgál az arc és kéz ápolására. Feltűnő eredményt gyógyítja a tikos betegségek név alatt ismert összes férfi-, női bajokat s azok következményeit. Rendel: délelőtt 8-12, d. n. 2-5 este 7-8 óráig. Levelekre azonnal válaszol. Kívánatra gyógyszeréről is gondoskodik. Mindenkor mély díkresztű.

Czerny-féle Keleti rózsatej fiatalos arczbört oly meglepően üde, tiszta, szerez, mely semmi más szer által el nem érhető; kitünő hatású májfolt, szemlő, pörselesek, bőrtka, nem szép arczörvőség s a bőr minden tisztátalansága ellen, megszűnteti a sárga vagy barna arczszínt s egyaránt alkalmas minden testrésze. Ára 1 frt. Balsamszappan hozzá 30 kr.

Üdvös tanács. Kőbőgésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavaránál Egger biztos hatású MELLPASPASTILLÁI vendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadozoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásúnak bizonyultak 7230 Egger Szóda-Pasztillái. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárakban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon: „Nador”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17. sz.

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve. DEHMAL KÁROLY Zongora-gyáros és köleszövő intézet. BUDAPEST, 7463 IV., Károly-körút 20. sz. Zongorák, pianók és rövid zongorák dús választékban, használt zongorák eladására. Javítások és hangolások olcsón eszközöltetnek.

MATTONI-FÉLE GIÉSSHÜBLER legújabb áptépek SAVANYÚ-KÚT 7605

Szemölcs-irtó (Warzen-Entferner), a legjobb és legbiztosabb szer kézen levő szemölcsök eltávolítására, naponta 2-3-szor az ügyben foglalt utvegből segélyével megpedesítendő; néhány napi használat után a szemölcsök lehullanak. Egy szép fatokban foglalt üveg ára 1 frt 20 kr.

Tyükszem-irtó, a melynek segélyével 5-6 nap alatt minden tyükszemet gyökereztől ki lehet venni. 1 üveg használati utasítással 50 kr.

AMON GYULA, gyógyszerész Pozsonyban 7576 Frigyes Főherceg-utca 19. sz. alatt.

Dr. Lengiel Frigyes-féle Nyirfabalzsamot elnyomni, a legjobb bizonyíték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyújtott szépségápoló van szó. Ezen nyirfabalzsam egy sajátságos 30 évi gyakorlati vegyi eljárás alapján preparáltatik és csak azután jön forgalomba. Ezen folyadék hatása, hogy a bőr felső hámló-jait lassankint lehántja és ez által az alsó tisztított bőr fiatal színben és üdőségben jön napvilágra, megszűntet mindennemű kiütést, szemlő, vörös foltokat és anyafoltokat, simítja a rán-csozórt és a himlőbajokat lassankint teljesen eloszlatja és az arczörvőség és egészséges színt kölcsönöz. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr. A nyirfabalzsam hatásának támogatására Dr. Lengiel Frigyes-féle Benzoe szappan ajánlatos. Egy darab ára 60 és 35 kr. Raktárban minden jobb gyógyszerárakban. Főraktár Magyarországon részben Török József gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima-osikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb). Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen és házhoz szállítva. Minták postafordultával. Magyar levelezés. — Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben (cs. és kir. udvari szállító).

Legjobb és leghíresebb pipere holgpor: a La VELOUTINE KÖLÖNLEGES RIZSPOR BISMUTAL VEGETIVÉ CH. FAY, ILLATSZERÉSZ. PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS. 7486

Üdvös tanács. Kőbőgésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavaránál Egger biztos hatású MELLPASPASTILLÁI vendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadozoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásúnak bizonyultak 7230 Egger Szóda-Pasztillái. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárakban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon: „Nador”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17. sz.

Vérszegények és lábadozók Serravallo Chinabort vassal igények. 1/2 liter ára 1 frt 20 kr. 1/4 liter ára 1 frt 20 kr. Készít Serravallo gyógyszerész Triestben. Pénzbe írt, a miért a gyermeknek is igen salvason iszassék Sokszor kiuntették. Minden gyógyszerárakban kaphó.

Lunge u. Hals Krüater-Thoe, Russ. Knöterich (Polygonum avic.) ist ein vorzügliches Hausmittel bei allen Erkrankungen der Luftröhre. Diesses durch seine wirksamen Eigenschaften bekämpft Kraut gegen die eiszehende Diarrhöe, we es eine Höhe bis zu 1 Meile erreicht, nicht zu verwechseln mit dem in Deutschland wachsenden Knöterich, Wer daher an Phthisis, Luftröhren-, Bronchial-, Katarrh, Lungenentzündung, Keuchhusten, Asthma, Athemnoth, Brustschmerzen, Husten, Erbrechen, Blutauswurf etc. etc. leidet, namentlich aber derjenige, welcher den Keim zur Lungenentzündung in sich vermutet, verlange und besitze sich den Auszug dieses Knöterichs, welcher sich in Packeten a 1 Gulden bei Ernst Weidemann, Liebenburg a. Haaz, erhältlich ist. Brochur mit ärztlichen Ausweisungen und Attesten gratis. Herr E. Weidemann in Liebenburg a/H. Da 5 Packete Ihres russischen Knöterichs so gut gethan, so bitten wir noch per Nachnahme 5 Packete zu senden. Achtungsvoll. Barmherzige Schwestern, Taufens (Pusterthal) Tirol. 7278

HA BETEG A NŐ sok esetben a rendellenes vérzés egyedül okozója. Biztos sikertől gyógyszer ellene a „HYDRASTIS LAEDA-COSK” Ára 1 adag 2 frt 50 kr. főládag 1 frt 50 kr. Vértisztítóhatásánál bajkötő és egyéb bajknál pártatlan hatású a „Szárosakivonat”; ára: 1 üveg 3 frt, félüveg 1 frt 60 kr. Epilepszia (roszbetegség) idegesség, ideges szív- és főfájásoknál rendkívül hatásos használati a „Liquor contra epilepsia”. Számos elismerő levél. 1 üveg 3 frt, félüveg 1 frt 60 kr. Egyedüli készítője: 7521 Váradi-féle gyógyszerár Szolyvahársfalva.

GANZ ÉS TARSAS VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN. Készít: a) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat. Szpecialitásai: b) Kéregöntvény vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. Aczélöntés. — Hengerszékek kéregöntetű hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s egész malomberendezések. — Facsiszóláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. — Vízkerékeket nagy sikerrel pótló turbinák. — Zsilipek, csövezetékek, frictiósi kapcsolások, rotatósi dynamo-méterek. — Mechwart-féle forgó gézek. — Elektromos világítás s erőátvitel egyirányú váltakozó- s forgárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhúzó, szellőztető, elektromos utak, hordozható elektromos fúrógépek; elektromos daruk, szivattyúk, ivlámpák, mérő készülékek, stb. 7124

Brünni posztó, divatszövetek és maradékok. Egyenes és legelőbb hí bevásárlási forrása a legújabb és legkitünőbb színtartó gyártmányoknak. Mielőtt ön szükségletét fedezné, legyen összehasonlítást az én gyönyörű mintagyűjteményem között tavaszi és nyári udjónségeket tartalmazó a legújabb és legelőbb minőségű Cheviot-, Kammgara-, Loden-, egyenruhák és felöltőszövetekben, mindent a legújabb mintákban, és színárnyalatokban, a legértesebb minőségben. Csak kárts és a hordásnál nem rongáló szöveteket szállít.

SCHWARCZ MÓR cs. és kir. szab. 7659

finom szövetek és gyapjúárak gyári raktára Zwittau Morvaország Számtalan előmerő írt. Szétküldés utóvetél mellett. Meg nem telelő árak visszavételnek. Minták, melyekből rendelés nem történik, visszaküldendők. Minden nő, ki eleganciára és csínre valamit ad, ruha-aljának beszerzésére kizárólag „Ideal” szabadalmazott bársony sujtást használ. Kapható a monarchia minden szabadkelléküzletében. 7308

A Magyar Asphalt részvény-társaság Budapest, Andrássy-út 30. elvállalja jótállás mellett legelőbbban asphalt-burkolatok fektetését és 7634 nedves lakások, pinczék, stb., gyökere száraztatását. Telefon. 7658

CHOCOLAT MENIER világ legnagyobb gyára. 50,000 kilo. Kapható minden finasz és csomagoló-kereskedésben és cukrászdában. 7857

Élő sövény. Gleditsia (koronátövös, krisztustövös vagy tüköslépfenyő). Valamennyi sövényfajta között legelő, gyors fejlődik, nem csemetézik (mint akác, orgona stb.) süri, izmos (10-15 cm. ágas) töviseivel ember és láma állatnak ellentűl, fölény, hogy agyag, homok, meszes, köves, szikes stb. talajban kitünően diszlik. Szőlők, kertek, legelők, temető, udvarok, majjork stb. körülkerítéséhez felülmullatlan, legelőbb örök élő sövény képez. Ezer darab csemete ára 6 frt elegendő kétszáz méterre. Minden megrendeléshez rajzokkal ellátott nyomtatott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Magvak friss szedés, tökéletes, csiraképes 10 kiló 4 frt 20 kr, 50 kiló 16 frt, 100 kiló 28 frt. Cím: 7596 „Érmelleki első szőlőoltvány-telep” Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Szépség és egészség. Korunk főnyavalyja az idegesség és vértelenség, melyből számtalan kör származik. Es ellen pedig legbiztosabban hat a vasas chinabor. 1 üveg 1 frt 20 kr, 5 üveg franco küldve 6 frt. Sherryvel van készítve és minden használati készítmények között a legelőbb chinabort is van tartalmazza. ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerész Aradon. Kapható Budapestben: Török József gyógyszer. urnál és minden magyarors. gyógyszerárakban. 7489

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE. Flapitalított 1847. Brauswetter Janos Szegeden. Cs. és kir. királyi udvaron szob. chronomet.- és művészi felállítások a nemzeti ingabiztonság stb. stb. ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek. 7658

LOHSE-féle LILIOM-RIZSPOR rendkívül finom, bársonyszerűbb, tömöttebb és takarékosabb valamennyi Poudre de riz és zsíros rizspornál, a bórhoz kitünően s láthatatlann tapadó. Ugy nappalra mint este. Fehér és rózsaszínben szokás számára, sárga (rachel) barnák számára; doboza 2 frt. 7069 Vételnél mindenkor a teljes cégre kell ügyelni: GUSTAV LOHSE BERLIN, 45. Jägerstrasse 46. kir. udvari illatszerész. Kapható Ausztria-Magyarország valamennyi előbbkelő gyógyszerártára és illatszerésztében.

A világhírű kerékpár.

Főképviselő Magyarország részére: 7660

Fodor Károly és Társa, Budapest, V., Erzsébet-tér 17.

Pope Mfg. Co., gyárosok, Hartford, Conn.

„A világ legjobb sámfája” FÖLDVÁRY IMRE... pánya... Budapest, IV., Koronahéreg-utca 11. sz. és VIII., Kerepesi-út 9. 7578

6 arany, 18 ezüst érem; 30 dísz- és előismerő oklevél.

Kwizda-féle

Restitutionsfluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy üveg ára 1 frt 40 kr.

35 év óta használatuk udvari állatokban, nagyobb katonai és polgári állatokban, nagyobb megelődéseket előt értesítéssel, ilyenek után az erő visszanyerésére; továbbá rándulásoknál, az inok merevsége esetén, a lovakat a tréningben erőpróba képester. Valódi minőségben csak fent látható védjeggyel ellátva kapható Ausztriában és Magyarországon összes gyógyszerüzletekben és drogeriákban. Főraktár: Kwizda Ferencz János.

cs. és kir. szab. mosóvíz lovaknak. Egy üveg ára 1 frt 40 kr. 35 év óta használatuk udvari állatokban, nagyobb katonai és polgári állatokban, nagyobb megelődéseket előt értesítéssel, ilyenek után az erő visszanyerésére; továbbá rándulásoknál, az inok merevsége esetén, a lovakat a tréningben erőpróba képester. Valódi minőségben csak fent látható védjeggyel ellátva kapható Ausztriában és Magyarországon összes gyógyszerüzletekben és drogeriákban. Főraktár: Kwizda Ferencz János.

Allamillag kezezményezett gőzberő berendezett első magyar

Torony-óra-gyár

Mayer Károly L. utóda Müller János Budapest VII., Kazinczy-utca 3. sz. — Kés. árjegyzéket ingyen és bérmentve

Foulard-selyemkelmék a legválogatottabb színnyalatokban, méhetetlen választékban, ugyanint fekete, fehér és színes selymek a jó viselhetőségért való jótállással. Magánok számára a legjobb, közvetlen megrendelési forrás. Ezer meg ezer előismerő irat. Minták franko. Svájcba a levélporto kérésre.

A „Very Well” kerékpárgyárak csak elsőosztályú kerekeket gyártanak a legjobb anyagból. Eladás kizárólagosan a legjobban ismert Raktár Budapestben Bian Józsefnél Teréz-kört 23. — B. csben Baumann L.-nél VI./2. Millergasse 6/F. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

KESSLER-féle MAGDA-HAJKENŐCS dermatológiai-terapeutikus alapon nyugró összetételű folt- és elismert legjobb szorpa ellen, ugyszintén hajkihullás ellen.

Magda-hajkenőcs több év óta ki próbálva, teljesen ártalmatlan, a hajnövést előmozdítja és mint kitűnő óvszer a gyakran előforduló hajbetegség-ek ellen, még gyermekeknel is használatra legjobban ajánlható. 1 tégely ára 3 korona. 7587 Főszékhelyi raktár: KESSLER REZSŐ-nél Gyógyszerész Gyertyámos, (Törölköző vármegye). Raktárak a következők: Gyertyámos: Budapest: Török József, Király-utca 12., Dr. Budai Emil, Városház-tér 7., Raditz Róbert, József-kört 64. Pozsony: Czollner Vince, Lőrinczkapu-út. Miskolc: Baurech Gyula. Székes-Fehérvár: Sáy Károly, Szeged: Barcsay Károly. Debreczen: Mihálovits Jenő. Arad: Földes Kelemen. Temesvár: Teodor Albert. Versecz: Kuchler Béla. Karánsebes: Müller F. Jakab. Nagy-Szeben: Molnár Örköcs. Brassó: Jekeline Nándor, Kelemen Ferencz. Szász-Régen: Wermescher Emil.

VASÁRNAPI UJSÁG

15. SZÁM. 1898.

BUDAPEST, ÁPRILIS 10.

45. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre — 6 •

Csepén a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félévre — 4 •

Csepén a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5 — Kalföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó. félévre — 2.50

1848. ÁPRILIS 11.

MIDŐN AZ ORSZÁGGYÜLÉS küldöttsége márcz. 17-én, Bécsből Pozsonyba diadallal visszérkezett: még koránsem volt minden elvégezve. Az országgyűlésre még nagy feladatok megoldása, nagy akadályok elhárítása várt. A legfőbb, az alig elérhetőnek hitt: a független felelős miniszterium megvolt ugyan, a király ígéretében; de ez csak a keret vala, s most ehhez kellett átalakítanunk egész feudális alkotmányunkat. Ugy voltunk, mint a ki egy régi, patriarkális kis házból egyszerre egy modern, fényes palotába költözik át s ahhoz képest kénytelen átalakítani egész berendezését. De ez átalakításhoz megvolt a kedv s az erő és lélek is.

Az országgyűlés azonnal lázas sietséggel fogott a munkához. Nagy, messze kiható kérdések, melyeknek legkisebbike is máskor évtizedekre szóló küzdelmet idézett volna elő, most egy pár óra, egy pár nap alatt elintéztettek. A miniszterium szervezetének megállapítása; népképviselőre alapított országgyűlés, a fővárosban ülésezéssel; közös teherviselés; az úrbér és papi tized megszüntetése a jobbágyok eltörlésével; az unio Erdélytel, melyet az anyaországtól a mohácsi vész után a viszonyok elszakítottak; a városok rendezése; nemzetőrség felállása; sajtószabadság; mindezek pár nap alatt közegyetértéssel elfogadtatnak. Ellenző szó alig hallatszik; különben is a kérdések nagy része az előző országgyűléseken már bőven meg volt vitatva, s most a kalász készen volt az aratásra. Valóban az aratás ideje volt ez. Sok, sok nemzedéknek, sok millió szívnek óhaja, imája vált ekkor valósággá néhány rövid nap alatt. Az ember ilyen időkben, órák, napok alatt: évek, századok munkáját végzi. Az emberi akarat szétörti rendes korlátait s a lelkesedés tüzeben égre, alkot, teremt isteni mindenhatósággal.

Bathhány pedig, a kinevezett miniszterelnök, hozzá lát miniszteriumának megalkotásához. Az ország legtiszteltebb, legfényesebb alakjaiból válogatja össze annak tagjait. Az érdemesek legérdemesebbek, Széchenyi István, lesz a közmunka- és közlekedésügyi miniszter, a ki különben is, társait mintegy megelőzve, már a múlt évben kineveztetett a király által a magyar közlekedési ügyek vezetésére. Az igazságügyi minisztere lehetett-e más, mint Deák Ferencz?

Egykorú metszet az Országos Képtárban. V. FERDINÁND KIRÁLY.

Elő cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab. Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilönlökint 16 krtól felfelé szállítatnak, és a mi a festék szűrtisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel. — Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. 7645

KIRÁLYNŐ-ARCZGRÉME, legjobbnak ismert arczéppítő a világon. Ezen arczéme a legrovidebb idő alatt eltávolít az arcról minden bőrtisztatlanságot, a m. szepes, pócsenes, méleszer stb. s azt hófehérre és üdév teszi. Teljesen ártalmatlan. Egy tégely 70 kr., királyi-arczéme szappan 1 doboz 50 kr. — Királynő-hőgyppor fehér, rózsás és crème színben 1 doboz 70 krajczár. Székhelyi főraktár: Temesváry József A nagygyógygyógyász Zombor, Jókai-tér 2. Budapest Török József gyógyszerárban, Király-utca 12. sz.

Tessék kísérletet tenni és meg fog győződni, hogy patkányok és posogók kártétele minden körülmények közt leg-oltsóbb a László József gyógyszerár által feltalált patkány pusztító-szer. Báméltos hatását és biztos sikerét szemny ezer előismerő nyilatkozat bizonyítja. Ára 1 doboznak 1 frt, 6 doboznak 5 frt, használati utasítással. — Kapható: LÁSZLÓ JÓZSEF gyógyszerárnál Maros-Ujvár (Erdély). 7408 Budapesti főraktár: Egger-féle gyógyszerár a Nádorhoz. Váci-kört 17.

A budapesti asztalos ipartestület védnöksége alatt álló BUTORCSARNOK VIII. ker., József-kört és Bérkoecsis-utca szegletén levő Sváb-féle házban nagy mintaraktárt és vállalatot nyitott, hol készleten tart, és választékban, kiváló minőségű butorokat, ebéd- és háló-, uriszoba és szalonberendezésekből. Ezzel mód van adva a n. 4. községnek az egyetlen készítő asztalos mesterektől jó butorokat futtatásos áron készen venni, esetleg megrendelni. Továbbá megtekintésre ajánlja a testületnek saját házában levő állandó kiállítást is. 7617

A legszebb 610 virágokat, esküvői és egyéb esztrokat, alkalmi koszorukat, dísznövényeket és virágokat legújtanysabban szállít REINISCH TESTVÉREK kereskedelmi kertészete, VII. kerület, Gizella-ut 33. szám. VIRÁGCSARNOKA Deák-tér, a földalatti villamos vasut kioskjában. Vidéki megrendelések postafordultával a legmondosabban eszközöltetnek. 7527

Megváltó gyógyszerára Paj, Erdély Hunyadmegye. Ha szereti gyermekét, használja a kitiúnok elismert Kárpáti egészségi gyermek-tápkvét. Kapható a legtöbb gyógyszerárban s minden nagyobb kereskedésben. 1 doboz ára 18 krajczár. Budapesti főraktár: 7553 EGGER-féle gyógyszerára «Nádorhoz».

A nő szépség emelődésre, tökéletesítésre és fenntartására legkitiúnok, teljesen ártalmatlan, vegytiszt és szírmmentes készítmény a 7502 Margit Crème. Rövid idő alatt szünteti szepiöt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mit-esser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tude bájos arczzsint kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint. Margit hőgyppor 60 kr., 3 színben. Margit szappan 35 kr. Margit foggép (Zahnpaste) 50 kr. Készítő FÖLDES gyógyszerára, Aradon Deák Ferencz-utca 11. sz. Főraktár: Török József gyógyszerár, Budapest Király-utca 12.

BEM és PETŐFI Nagy körkép a szabadságharczról Festette: Vágó, Styka, Spányi. 7620 Látható reggel 9 órától. Este villámos fényen. Aréna-út 70. Városliget. — Belépődij 50 kr.

Mindenütt dícsérik a híres Machleid-féle Kecske-méti arczenőcsöt Hatás a kecskeméti növény-szappannal oly meglepő és elismert, melyet a téren széppítészert el nem ért és fő-ül nem mult. Egyik jó tulajdonsága, hogy ártalmas utóhatása sohasem lesz. Egy tégely ára használati utasítással 50 kr. Egy drb kecskeméti növény-szappan 32 kr. Kapható: Farkas Ignác Mátyás király gyógyszerárában Kecskeméten. Budapest: Török, Dr. Egger, Raditz R. és Pónagy J. gyógyszerészek uraknál. 7602

Még csak rövid ideig! Pesty társaság körkép palotájában Városliget 7368 Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem óriási körkép. Látható reggel 9 órától este 4 óráig. Az esti órákban villanyvilágításnál. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.